
מעריב
12
בית"ר ירושלים אז ועכשיו – רב"שיה כוכבים
המסע המופלא לגרמניה הנאצית – זכרונות
נ.ב.א., איגרוף, כדורגל +, טוטו
הכל על אליפות אירופה בכדורסל (משמאל: קמיע הטורניר)
במחיר כזה
אתה יכול להגיע לאופל
המלאי מוגב
ASCONA
לבחירתך דגמי ארבע וחמש דלתות בגמור GL, LS
עם תיבת הילוכים רגילה או אוטומטית
החל מ־
28,358
ש"ח
לאסקונה S 1.3
4 דלתות דגם 86098
בהתאם למחירון 033/87 מיום 18.5.87 המחיר כולל מע"מ ואינו כולל הפקדה
נותרו עוד 80 אופל אסקונה 1300 לגמר המבצע
ציוד הכלול במחיר: חלונות כהים, חגורות בטיחות
קדמיות ואחוריות, משענות ראש מלאות, שעון זמן קוורץ, מד חסכון דלק (אקונומטר),
מכסה ננעל למיכל הדלק, צמיגים בחתך 165/13, תאורה בתא המנוע, תא הכפפות ותא המטען.
תוספת מחיר עבור צבע מטלי,
נעילה מרכזית וכו'.
ניתן להרכיב מזגן אויר
על כל הדגמים
ליאו גולדברג בע"מ המניע להצלחת אופל בישרא
OPEL
סע לליאו גולדברג עכשיו, ותגיע לאופ

אז

בית"ר ירושלים – אלופה בפעם הראשונה, תופעה, קבוצה יחודית ■ מה יש בה עתה שלא היה בה אז, לפני 15-20 שנה ■ כיצד היא שיחקה בעבר, אילו תנאים היו לשחקנים, איך נהג הקהל, האם כוכבי־"העבר" היו מנצחים את אלו של ההווה, היתכן שילובם של אורי את אוחנה בהרכב של "חמודי" ו"הדוקטור" ■ רב־שיח בין אתמול להיום, שחושף היבטים בעלי משמעות רבה גם לעתיד

ועכשיו

יוסי לוי

מהו ייחודה של בית"ר ירושלים? – אלופה עם עשרות אלפי אוהדים קנאים וללא מגרש ביתי. קבוצה עם עבר עשיר, רב תהפוכות ובעיקר שופע תקוות שלא נתממשו אלא עתה; קבוצה עם הווה מרשים ועתיד לוט בערפל, מעורר שאלות רבות ולא מעט ספקות. מה סודה של אותה חבורה יחודית־מאד בספורט הישראלי שהיתה לחלק כלתי נפרד מן ההווי הירושלמי האותנטי כל־כך, כמו שוק מחנה יהודה, כמו קרית הממשלה, כמו סוראמללו, "נחלאות", כמו הכותל...

מה יש בבית"ר ירושלים דגם '87 שלא היה, מן הסתם, בדגמיה הקודמים? האם אורי מלמיליאן הוא "יחיד בדור"? האם בית"ר ירושלים היא תופעה – חולפת, קבועה?

ששה מכוכביה – שלושה מהעבר הלא־כל־כך רחוק (גם כשמדובר בלפני עשרים שנה...) ושלושה ש"עשו זאת" סוף־סוף רק עתה והעניקו לבית"ר ירושלים כשבוע שעבר את כתר האליפות הראשון בתולדותיה – השתתפו ברב־שיח שבו הם כתנו עבר והווה בקבוצתם המפוארת.

הנה מה שהם אמרו. תחילה, משום כבודם, רשות הדיבור לשלושה מ"זקני־העדה" – ד"ר ראול גלר, אורי רובוביץ' ושאול מזרחי. אחר־כך יאמרו את אשר על ליבם שלושה מכוכבים ההווה – יוסי מזרחי, אלי אוחנה וסמי מלכה. ◄

שבועספורט

מודעות: גילה שניידר, חיליק עמיר טל: (03)439442

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: שפי דנן
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

בשער

דורון ג'מצ'י, הקפטן החדש של נבחרת ישראל בכדורסל, לאליפות אירופה באתונה (צילום: עדי אבישי).

מה בגליון

הדוקטור מפרו:

שחקני ההווה היו מנצחים

כשאורי מלמיליאן עוד הסתובב בשכונת ממילא עם מוצץ בפה, כבר קרע ראול גלר רשתות בפרו. גלר, שנולד בלימה ב־1936 ושיחק במדי "דפורטיבו מוניסיפאל", ואחר־כך בקבוצה אחרת שמנהלה היה יהודי – תמיד כחולצה מס' 9 – נתפרסם ככובש שערים מצטיין ואף זכה ללבוש את מדיה של נבחרת פרו בכמה משחקים בין־ארציים.

ב־65' עלה לישראל. דוד פרידמן (האבא של אהוד – גם הוא שחקן עבר בבית"ר) שיכנע אותו לעלות. מתתיהו דרובלס, כיום בהנהלת הסוכנות וחיים קורפו, כיום שר התחבורה, דאגו לכך שישחק בירושלים. במקביל, התמחה הרופא הצעיר בבית החולים "הדסה עין כרם".

היום, ד"ר ראול גלר הוא אורתופד בעל שם בבית החולים "שערי צדק". לפני 20 שנה הכירו את השם גלר וצעקו אותו בטריבונות העץ המתפוררות של ימק"א.

"שיחקתי אז כחלוץ מרכזי מאחור. הממוצע שלי היה שני שערים למשחק והייתי מלך השערים", מספר ד"ר גלר במבטא דרום אמריקני כבד.

ד"ר ראול גלר

"כשהגעתי לבית"ר ירושלים, זו היתה קבוצה לוחמת, שבכל משחק נהגו שחקניה להתווכח עם השופט. זה היה שייך ל'הצגה' שלהם. לאט לאט למדנו לשחק בשקט. הפכנו ליותר טכניים. הבעיה של הקבוצה אז היתה, שלא היה לה שוער טוב. אחר־כך הגיעו גיגי כהן וחיים אברהם והצלחנו לעלות לליגה הלאומית. זה היה ב־69".

– ומה בקשר לאוהדים?

"בנושא הזה לא חל שינוי, מאז ועד היום. אז, כמו עתה, היו לקבוצה אוהדים שרופים. לעומת זאת בנושא הכספי, אין שום דמיון בין מה ששילמו אז למה שמשלמים היום. קיבלנו רק דמי כיס. [...] כי אהבנו לשחק כדורגל. אני עוד זוכר את היום [...] הגעתי בפעם הראשונה לימק"א. לא היה כם [...] דשא, רק אבנים. אם הייתי יודע על כך קודם [...] הייתי חותם בבית"ר ירושלים".

גלר מספר, שבתקופתו כולם רצו להבקיע [...] בעיתונים כתבו אז רק את שמות המבקיעים [...] אחד ניסה לכבוש שערים לבדו. "בסוף [...] פיתרון. בכל פעם, מישהו אחר שיחק בהתקפה [...] סגנון המשחק היה אז שונה. שיחקו במערך 4־2־4, עם שני קיצונים, כמו מניפה. המגינים [...] מגיעים אפילו למחצית המגרש. היום [...] הרבה יותר טובים, גם הכסף והתנאים [...] עכשיו מקצוע".

כשגלר נשאל, מה היה קורה אילו שיחקה [...] של אז, מול הקבוצה הנוכחית, הוא אומר [...] להניח, שהשחקנים הנוכחיים היו מנצחים [...] לעומת זאת, הוא סבור, שיכול היה [...] בקבוצה הנוכחית. "תמיד יקל [...] שחקנים טובים".

אבל כיום איננו הולך עוד לצפות במשחקי בית"ר ירושלים. הוא עוקב אחריהם בטלוויזיה [...] עליהם בעיתונים. "כשיהיה בירושלים [...] אבוא עם האשה והילדים, כמו [...] טובה".

כשהדוקטור מפרו מתגעגע [...] הירוק, הוא מציץ מחלון משרדו שבבית החולים "שערי צדק" ומשקיף על אימון בית"ר ירושלים המתנהל במגרש הסמוך בבית וגן. [...] מטרים מפרידים בין אותן שנים להיום.

אלי אוחנה:

הקבוצה הטובה ביותר אי־פעם

אלי אוחנה, 23, לא ראה את בית"ר של השישים. הוא היה אז תינוק. בקושי שמע סיפורים – פה ושם. "אני לא מכיר כל כך את הקבוצה ששיחקה אז, אבל לדעתי, בלי לפגוע [...] אחד, הקבוצה הנוכחית היא הטובה ביותר שהיתה לבית"ר אי פעם. זו קבוצה טכנית, שלא רק משחקת כדורגל מצוין, אלא גם זכתה באליפות, היש [...] תקדים".

יותר אין לו מה לומר – כי כאמור הוא היה אז תינוק...

אלי אוחנה

שאול המלך:

יש טכניקה אין גיבוש

"בית"ר של היום היא קבוצה מבריקה – אך לא מגובשת", אומר שאול המלך־מזרחי. היום, בגיל 50, הוא מאמן את קבוצת הנוער של המועדון ועוקב מקרוב אחר האלופים החדשים. מזרחי הצטיין בזמנו בתפקיד הבלם. (אז שיחקו עם בלם אחד בלבד). הוא נחשב למלך ההגנה.

"הגדולה שלי היתה, ששני חלוצי יריב היו מגיעים מולי ולא מצליחים לעבור אותי".

ב־1956 העפילה הקבוצה לליגה הראשונה, אז קראו לה ליגה א'. לאחר עונה אחת, ירדה חזרה – עד שעלתה, בעלייה המפורסמת ב־1969. "המשחקים אז היו נגמרים בתוצאות גבוהות. היה הרבה יותר קל להבקיע ושיחקנו בהתלהבות. שיחקנו בשביל הסמל. אפשר להגיד שהיינו אידיאליסטים. היום השחקנים חושבים רק על הכסף והם עדינים יותר. בזמני, לא קרה ששחקן נטש את המגרש בגלל פציעה, למרות ששיחקנו נוקשה מאוד".

– ומה על בית"ר של היום?

מזרחי: בית"ר ירושלים משחקת היום כדורגל טכני וערמומי יותר. הקבוצה מבריקה – אבל אין בה מספיק גיבוש. בזמנו, לא היינו נפרדים וכל ערב יצאנו לבלות יחד, כמו משפחה אחת".

"המלך" מאושר מזכייתה של בית"ר בתואר השנה. "אנחנו יכולנו רק לחלום על זה. לא היה לנו שום סיכוי. היינו חסרי נסיון והליגה היתה קשה יותר. אבל אני בטוח, שעם מלמיליאן ואוחנה, היינו גם אנחנו יכולים לזכות בכתר".

מזרחי סבור, שקבוצתו היתה מסוגלת לנצח את בית"ר של היום, על שלל כוכביה. "לא היו לנו אמנם כוכבים גדולים, אבל היו לנו חמישה חלוצים מעולים. כמעט כולם נגחנים מצויינים. היום – רק אוחנה יודע לנגוח. היתה לנו הגנת ברזל. אולי היינו אפורים, אך מגובשים. אבל קשה מאוד להשוות. הזמנים השתנו. גם שיטות המשחק במגרש. בזמני, שיחקנו WM – שני מגינים, בלם אחד, שני קשרים וחמישה חלוצים... וגם כל הדברים שמסביב, השתנו: כסף, תנאים, ואפילו אופיים של השחקנים".

שאול מזרחי

אודי רובוביץ'

אודי חמודי:

היינו חלק מהקהל והקהל חלק מהקבוצה

[...] רובוביץ, מסמל עד היום את בית"ר של אז. [...] 15 [...] שיחק בהרכב הראשון. "היה לי אישור [...] מ[...]אחדות", הוא מכריז. בלם קר רוח [...] שכבר בגיל צעיר היה למנהיג ולדובר [...].

[...] שיש בירושלים, נולד ב־1945, [...] היום בתל־אביב ומנהל מפעל לייצור [...] וחלקי אטימה. עד היום עוצרים אותו [...] ושואלים "מה עם בית"ר?". [...] מוכר יותר כאודי חמודי, כינוי [...] אהדה הקהל. [...] שער הנצחון שלו [...] רמת עמידר, שהעלה את בית"ר ללאומית, [...] אילו שהובקע אתמול. הם [...] עליו.

[...] של השחקנים עם הקבוצה היתה אז [...] לא היתה רשימת ההעברות. המקום היחיד [...] היה לעבור, היה בית הקברות. זו היתה [...]", אומר רובוביץ'.

[...] היום, [...] הכסף ולרחוב אין כמעט השפעה. [...] המאמן לא נתונים בלחצים יום־יומיים, כפי שאנחנו היינו".

"גם אז היו שחקנים טכניים [...] להדגיש. "אבל אין ספק, [...] מתוכם. אני חושב [...] לבית"ר [...] תחזק אותנו [...] היום, בעיקר בזכות רוח [...] טכניקה [...] ואהדת הקהל. [...] – משום שהוא מכיר אותנו מקורם. [...] אני חושב, שהרמה אז היתה גבוהה והליגה קשה יותר. עובדה, שהנבחרת של אז הגיעה לגביע העולמי ואילו זו של היום – לא".

– ומה היו התנאים שלכם, התנאים הפיס[...]

רובוביץ: "לא היה היכן להתקלח. [...] כיבסנו בבית, והיינו צריכים להתלבש [...], ממש לעיני הקהל. אין בכלל [...] להיום. המושג אימון בוקר, לא היה [...]".

– ומה [...]

[...] היום לשחקנים, מוגזמים וחסרי בסיס והצדקה. אנחנו קיבלנו מעט – אבל הלירה היתה שווה יותר מהשקל". ככלכלן, הוא יודע מן הסתם על מה הוא מדבר. "הכסף לא היה אז מטרה. הכבוד לעיר ולמועדון, היה הגורם המדרבן. אני זוכר שהאוהדים ביקשו מאיתנו שני דברים: לנצח את הפועל בהרבי ולהשאר בליגה".

רובוביץ' סבור, שאם היה בירושלים איצטדיון, בית"ר היתה הקבוצה העדיפה ביותר ארץ. "אני זוכר, שכשהייתי בן 16, סיפרו לי, שהעיריה בונה אי־צטדיון. מאז עברו לפחות עשרים שנה...

"ירושלים זו עיר שחיה ונושמת כדורגל. גם להפועל יש הרבה אוהדים. במקום אחר בארץ, שוכחים מהמשחק אחרי שעה. בירושלים – לא".

"בית"ר – מדגיש רובוביץ' – היתה תמיד קבוצה אטרקטיבית וייחודית. אני זוכר שלפני עשרים שנה קיבלתי מכתבי אהדה מילדים בקיבוצי השומר הצעיר. בכלל, לשחק בבית"ר ירושלים זו היתה חוויה וכנראה שנותרה חוויה גדולה. אבל השחקנים צריכים לדעת איך להתנהג. יום אחד, הכדורגל נגמר ונשארים רק עם הזכרונות. אני אינני דוגמא. לא קיבלתי עד היום אפילו תעודה: 'האידיוט שרץ בימק"א 12 שנה'...".

יוסי מזרחי

הרבה התלהבות מעט כדורגל

אפשר [...]ר שיוסי מזרחי הוא הקו המפריד שבין בית"ר [...]אז לבית"ר של היום. 14 שנה הוא בשער הקבוצה [...] אפשרו לו לראות ולבחון את הקבוצה הנוכחית [...]טוב יותר מכל אחד אחר. בגיל 34 הוא שקול ומ[...] יותר מתמיד.

"אי א[...]ר להשוות בכלל את הכדורגל של אז לכדורגל של היום", אומר מזרחי. "היום משחקים עם הרבה יותר מהירות וכוח. גם ההגנות של היום יותר צפופות והמשחק יותר טאקטי מבעבר".

"היום, מדגיש מזרחי, בית"ר קבוצה טכנית ומבריקה. אז היתה השיטה בעט ורוץ. היתה הרבה התלהבות ומעט כדורגל".

מזרחי זוקף את השינוי הגדול שחל בקבוצה לזכותם של אורי [...]ליאן ואלי אוחנה. "אז לא היו כוכבים בקב[...] שלהם וזה עושה את ההבדל הגדול".

[...]עם זאת הוא סבור שההגנה של בית"ר היתה [...] טובה וכך גם ההתקפה, אבל לא היתה [...]ת־קישור שהיא בעצם לב הקבוצה, כדבריו.

"עד כמה שאני יודע, המשחק של בית"ר היה [...]מאר נוקשה. שיחקו אז גם עם יותר נשמה מהיום. גם אז היו שחקנים טובים – אודי רובוביץ, חיים אוולאי, ראול גלר ושאול המלך.

"אני זוכר שהאוהדים היו מעורבים בכל דבר שהתרחש בקבוצה. לאימונים הגיעו מאות אוהדים. היום הם פחות קרובים לקבוצה. אני חושב שמספר האוהדים גדל מאז, אבל בעבר הם היו יותר שרופים".

למזרחי ברור שהתנאים היום הרבה יותר טובים מאז. "תהליך זה עבר כל הכדורגל בארץ. בעבר, הכל היה חובבני. לא קיבלו כספים בסדר גודל שכזה. הכדורגל היה עיסוק צדדי ולכולם היתה עבודה נוספת. היום, הכדורגל הוא העיסוק העיקרי של כל שחקן – ולרוב גם היחידי. אני חושב שגם היום משחקים עבור הסמל, אבל הכסף חשוב יותר. כי כמו שאמרתי, זה מקצוע לכל דבר".

– מה היו תוצאותיו של עימות, לו נערך, בין בית"ר של שנות השישים לבית"ר של היום?

מזרחי: "לדעתי הקבוצה הנוכחית היתה מנצחת".

סמי מלכה:

טכניקה עם משחק ונשמה

גם לסמי מלכה קשה להיזכר: "אני לא כל כך יודע מה היה אז. אני לא ראיתי אותם – רק שמעתי עליהם מאבא שלי".

בתחילת שנות השבעים התחיל סמי, אז ילד קטן, ללכת למגרש ימק"א בלווית אביו, אילן. "אני זוכר שהייתי עומד יחד עם אבא ליד הגדר והקהל היה צועק לארצי בן־יעקב: 'דיו', כמו שהיום הם צועקים לשירזי".

מלכה סבור שאז שיחקו יותר בשביל המועדון והסמל. "היום יש פחות הזדהות עם הסמל ויותר עם הכסף. עבורי הסמל הוא גורם חשוב עד היום – למרות שמעט שחקנים משחקים עבורו".

מלכה יודע שבית"ר שיחקה אז נוקשה וסגור, במטרה לסחוט נקודה ופחות כדי ליהנות את הקהל, וזאת בגלל הכלים שעמדו לרשותה.

"היום הרמה גבוהה יותר. אנחנו משחקים קבוצתי, מרגל לרגל – והקהל יכול ליהנות. השחקנים יותר טכניים, עם שליטה בכדור. לדוגמא: מגינים כמו מאיר עגמי ויוסי חכם, ששיחקו אז – לעומת אבי כהן ושלמה שירזי, היום. מיד רואים את ההבדל. היום גם המגינים טכניים, שולטים בכדור ותוקפים, מה שלא היה קיים אז".

לדעתו, הקבוצה הנוכחית משלבת במשחקה טכניקה עם משחק נשמה והצירוף הזה הוא שהביא לאליפות.

"אז היו פועלים שחורים, ששיחקו בנוקשות. הקישור היה חלק מההגנה. הקבוצה לא היתה מבקיעה הרבה שערים, למרות שהיו חלוצים טובים. הם היו גונבים שער ומנסים לשמור עליו".

– ומה בקשר לתנאים?

"מבחינת התנאים, ברור שהיום הם טובים בהרבה. אני חושב שכל שחקן־עבר היה מת לשחק היום בבית"ר. גם בגלל התנאים וגם בגלל הכסף. אז אפילו לא חלמו על בתי־מלון ונסיעות לחוץ־לארץ, או אפילו לשחק על מגרש כמו בלומפילד ולחשוב שזה הבית..."

מלכה סבור שהיום יש לבית"ר אוהדים בכל חלקי הארץ "ואילו אז היו לקבוצה אוהדים אך ורק בירושלים".

לדעתו, המשחק הנאה לעין שמציגה היום בית"ר, הוא הגורם העיקרי לכך שגם לא ירושלמים באים לראות שחקנים כמו: אורי מלמיליאן, אוחנה, שירזי ומזרחי. סמי סבור שהאוהדים היום לא פחות שרופים מאלו שהיו אז. ■

סמי מלכה

א. טבק

אבסורד ישראלי

רוני רוזנטל, אלי אוחנה, אבי כהן, מוטי איוניר – שמות מוכרים לכל חובב כדורגל בארץ – אלא שאת איש מהם, אף לא אחד, נראה בעונה הבאה, בפעולה, בישראל. מצב אבסורדי, במדינה עניה בכדורגל מעולה ועוד יותר עניה בכוכבים מושכי־קהל.

אישית, אני מחייב מתן שיחרורים לכדורגלנים ישראלים כדי שיוכלו לשחק בחו"ל. אין זאת רק הזדמנות לכדורגלנים לשחק באירופה ולהתקדם בכל המישורים. יש בכך גם כדי להוציא שם טוב לכדורגל הישראלי, הזקוק לכך נואשות באירופה.

יחד עם זאת, יש בכך גם חסרון גדול. במדינה מתוקנת היתה הבעיה נפתרת כהלכה. בעולם מקובל שכאשר נמכר כוכב כדורגל, קבוצתו רוכשת במקומו תחליף – לפעמים אף יותר טוב מזה שמכרה. הקהל אינו ניזוק מפעולה זו; הוא רואה כוכב אחר בפעולה.

אך מה שפשוט ומובן מאליו בעולם, לא הגיע עדיין לישראל – למרות שאנשי הכדורגל שלנו מטיילים הרבה ברחבי תבל, משתתפים בכל קונגרס אפשרי, לומדים, לדבריהם, כל מה שאפשר – למעט מה שצריך באמת כדי לקדם את הכדורגל בארץ.

כל ילד המתעניין בכדורגל, יודע כי ללא אוחנה רוזנטל וחבריהם, נראה בעונה הבאה פחות מבצעים יפים, יותר כדורגל משעמם – עוד סיבה שלא לבוא לרוב המשחקים. פשוט, יהיה מעתה פחות מעניין – כי אלו שהלכו לחו"ל הם שהוסיפו עניין ופילפל ועתה הם יבדרו את הצופים באירופה.

למרות זאת, ההתאחדות לא עומדת לקבל החלטה, על־פיה מותר יהיה לקנות שחקנים זרים. חובבי הכדורגלבישראל ייאלצו להסתפק במועט. לא יהיו ככל הגויים. למה ? – ככה. כי זה נוח למרכזים, שעד היום, פרט לקיום מכספי הטוטו, שמאפשר נסיעות וחיים טובים, לא עשו משהו טוב ומועיל לקידום הכדורגל.

הנימוק כאילו אין כסף – ממש מגוחך. אפשר לחשוב שלכדורסל יש כסף. גם שם מוכרים פחות כרטיסים למשחקים. אלא שכל מי שחי טוב מזיעת הכדרוגל (באמצעות הטוטו), כולל הענפים שעדיין רגילים להצביע [illegible] "בכבוד", אלו שאינם מסוגלים לסיים מירוץ, שנוהגים לסיים אחרונים בבריכת השחייה – הם אלו שקובעים במרכזים שלהם, מה מותר ומה אסור לכדורגל.

בגלל אישים כאלה הכדורגל שלנו לעולם לא יתקדם – אף הם עצמם ימשיכו לראות את העולם, על חשבונו.

כי זאת לדעת: המרכזים עדיין לא הצליחו להשיג לעצמם הכנסה, מסקר אחר. הם משמיצים את הכדורגל בצורה מתוחכמת, אך דואגים תמיד כי יהיו בשליטים. בלעדי שליטה זו, כוחם אפסי.

הגיע איפוא הזמן שיקומו אנשים רציניים, אלו שקידומו של הכדורגל הישראלי איכפת להם באמת, וימרדו נגד אלו שחיים מן הכדורגל אך מונעים ממנו קיום הוגן והתפתחות. המאבק הזה יהיה הרבה יותר קל משנדמה. די בכמה חודשים ללא טוטו, כדי שמרכזי הספורט יגיעו לפשיטת רגל כספית. כדי למנוע זאת תמצא במהרה הפשרה הישראלית האופיינית, שתספק בסופו של דבר את אנשי הכדורגל, המבקשים (בקשה מאד צנועה) לאפשר להם להחליט בעצמם על גורלו של הכדורגל הישראלי. בניהול הנוכחי, המוכתב בידי המרכזים, הוא רק מתדרדר והולך. העובדות כבר מדברות בעד עצמן. ■

ללמוד מהחוזה של אוחנה

תוך ימים אחדים יחלו מנהלי הקבוצות הישראליות להחתים שחקנים על חוזים לעונה הקרובה. מדובר בחוזה סטנדרטי שהוכן בידי ההתאחדות, בעיקר עקב תקנון התשלומים, שאיש אינו עומד בו. רשמית הוא נקרא חוזה של מקצוענים, במציאות אין בזה ממש.

לא מכבר חתם אלי אוחנה על חוזה בפלמית, ממש חוברת, שמבהיר היטב כי המועדון הבלגי "מאחלן" איננו רק כתובת לקבלת שכר. הוא מחייב עמידה בתנאים מסויימים, עוד לפני שעולים לשחק – אחרת ייפגע הכדורגלן בכיסו ולמועדונו גם אפשרות לנקוט בצעדים יותר חמורים, כדי לשמור על השקעתו שחייבת להביא פרי. מי שלא עומד בחוזה, יכול למצוא עצמו מפוטר, ללא פיצויים.

הנה דוגמא משלושה סעיפים שבחוזה של אוחנה. הם מדברים בעד עצמם. אין כמותם בחוזים הישראלים – עוד הוכחה שהמנהלים שלנו אינם מקצוענים מספיק. אילו נתנו דעתם לפרטים שונים, היה לכך ביטוי בחוזים והיו נמנעות מחלוקות וריבים עם שחקנים.

בישראל קונסים שחקנים בסכומי כסף שהם עדיין לא ראו וספק אם יראו. המועדונים אינם עומדים תמיד בתנאי החוזה המינימאליים.

בחוזהו של אוחנה עם הבלגים מופיע סעיף שאוסר עליו לשתות בירה, שלא לדבר על משקה חריף אחר, יומיים לפני משחק. מי שנתפס בכך נקנס בסכום לא מבוטל. אם העבירה נשנית, מצבו נעשה לא ברור לגבי שאר סעיפי החוזה שמהם הוא נהנה.

סעיף יותר [illegible] עוסק במזון שלו. למועדון הבלגי [illegible] לנקוט באמצעים חמורים כלפי שחקן, אם יתברר שבגלל אוכל לא מתאים [illegible] ירד בכושרו או נפצע. המדיניות ברורה: תזונה לא נכונה פוגעת ביכולת השחקן [illegible] רגישות לפציעות לא מחוייבות המציאות. סובל מכך המועדון, לא באשמתו ועל כן חייב השחקן לשאת בפיצוי.

לשחקן יש ממה לשלם את הקנס שמוטל עליו. הוא מקבל מהמועדון הרבה כסף. בארץ מקבל הכדורגלן הרבה כסף, אך ממשיך לאכול פאלפל או חומוס, לפעמים בשר – [illegible] לא נבונה [illegible] להשקיע מכספו בתזונה [illegible] שתעזור לו במישור הספורטיבי.

בחוזה של אוחנה גם הסעיפים הרגילים העוסקים בקנסות על איחורים לאימונים ותופעות דומות. על עבירות משמעת ראשונות מהסוג הזה הקנס הוא בשיעור 10 אחוז מהשכר. אם התופעה מתמשכת, אין לקנא בשחקן שעלול לאבד את מקום עבודתו ואין זה משנה מה מעמדו בקבוצה.

מדובר ביחסי עובד – מעביד, ובצורה החמורה ביותר.

גם לקנות שחקן צריך לדעת, לא די בהתרשמות מיכולתו במשחקים. הבדיקות הגופניות המחמירות שעבר אוחנה [illegible] במאי בבלגיה, גרמו מתיחת שריר קשה ברגלו, כבר בפתיחת משחק חצי גמר גביע המדינה. בית"ר ירושלים הפסידה מכך, אך קבוצתו הבלגית רגועה: היא רכשה שחקן בריא וכשיר, הבטיחה לפחות בתחום זה את השקעתה הכספית.

אלו הם רק דוגמאות מחוזה שיש בו הרבה חומר למחשבה למנהלי הקבוצות בישראל – אבל עליהם ללמוד תחילה לעמוד בהתחייבויות שהם נוטלים על עצמם. ■

הס.ס. שמר על מכבי פ"ת

לפני 50 שנה, ערכה מכבי פ"ת מסע משחקים מיוחד במינו, בכדוריד ובכדורסל, במזרח אירופה ■ השחקנים מימנו את הוצאות הנסיעה באמצעות נישואים פיקטיוויים לנשים יהודיות, צעירות ולא־כל־כך – וכך העלו אותן לא"י ■ הגיסטאפו שמר עליהם בברלין הנאצית ■ במוצ"ש הועלו הזכרונות מאותו אירוע

אלי קמיר

מישהו במחלקת הכדורסל של מכבי פ"ת עוד עשוי לחשוב שהרעיון בדבר נישואים פיקטיוויים, נולד אצלו בחדר הישיבות. שיחשוב. באותה הזמנות שיתן קפיצה לנחמיה גרף או לדב רזינסקי. הם לא רחוקים, אפילו חברים באותה אגודה. ותיקים, מביני עניין, שכבר היו בסרט הזה.

במוצ"ש האחרון, אירח נחמיה גרף, פגישת חברים להעלאת זכרונות, לרגל 50 שנה למסע מיוחד במינו שערכו ב־1937, כאשר קבוצתם, מכבי אבשלום פ"ת, יצאה לקיים סידרת משחקים בכדוריד/סל באירופה. היו שם: דב רזינסקי, אברהם שפירא, חנניה רוזנברג, יוסף וילנסקי, יצחק סנדלר, ישראל בלקין, נחמיה גרף, בן מזרחי, אהרן יצחקי ואשר גרינברג. את חבריהם שהלכו בינתיים לעולמם – יוסף לוין, צבי שפייזר, מרדכי גולד, אפרים זלצר, יצחק ארקין ויהושע טרינסקי ז"ל – ייצגו האלמנות.

כך נולד הרעיון

הסיפור החל למעשה ב־1936: מכבי פ"ת זכה אז בתואר רבן (אלוף) ארץ־ישראל. רזינסקי, שחקן הקבוצה, החל מדבר על סיבוב משחקים באירופה. המצב לא התאים בדיוק לתוכניותיו: היטלר והגיסטאפו שלטו בגרמניה, והאנטישמיות בפולין נאתה. אלא שרזינסקי לא הירפה ופתח במסע שיכנוע בין חבריו: "ידעתי שיש בחורות יהודיות רבות באירופה שרוצות לעלות לא"י, אך אינן יכולות לקבל ויזה. הצעתי לחבר'ה להינשא להן בנישואים פיקטיוויים ובתמורה לקבל כסף שיספיק למימון המסע".

ההצעה לא נפלה על אזניים אטומות. 11 מ־18 חברי הקבוצה מימנו כך את נסיעתם. נזכר אהרן יצחקי, אז צעיר הנוסעים: "היינו צריכים להגיע לווארשה עם שני עדים. הנישואים נעשו בלי חופה ובלי טבעת. הייתי בן 18 וחצי והיא בת 30. קיבלתי אישור מהרבנות שם (ששיתפה פעולה בנושא הזה, מחמת פיקוח נפש) שהנישואים אינם תקפים מבחינה דתית ואוכל לשאת לאחר שנעלה לארץ, אשה אחרת. כשהגעתי לא"י, הזמינו אותי לחקירה. הבריטים לא האמינו לסיפורים שלי. אחי, שהיה בתפקיד בכיר ומקורב לשלטונות, לא עזר, עורך דין אחר הציע ש'אשתי' ואני נחליף מכתבי אהבה. גם אלו לא עזרו. לבסוף הבאתי את דודתי, דוברת אנגלית רהוטה, שתדבר עם החוקרים. הדודה הסבירה מהי אהבה ועד כמה הגיל איננו חשוב. בכך היא הצליחה. החוקר קיבל טענותי. והנישואים אושרו – למרות שלא ידעתי אפילו מי הכלה. כך הרווחתי 35 לירות, שבהן מימנתי את הוצאות המסע באירופה – והיא הצילה את חייה. לאחר המלחמה התברר שכל משפחתה נספתה בשואה".

רזינסקי: "הסכמתי לקחת כלה שגרה במרחק 12 שעות נסיעה מווארשה. כשהגעתי אליה, מצאתי אשה בת 36 עם ילד בן 14. הייתי המום. עתונאי יהודי מקומי ליווה איתי לקונסול הבריטי והסביר שאצל היהודים, קיים מנהג לפיו כשמת בן משפחה, הבא אחריו מתחתן עם אשתו. הקונסול 'אכל' את הסיפור הזה – וחתם על הויזה". לנחמיה גרף הנישואין הללו כמעט עלו ביוקר: הוא איבד את אישור הרבנות בווארשה, בו נאמר כי הנישואים אינם תקפים. כשחזר לא"י חוייב לפתוח בהליכי גירושין כדת וכדין.

לא רק הנישואים הפיקטיוויים זכורים מאותו מסע מיוחד במינו – גם ההישגים הספורטיביים שהיו מרשימים: מ־21 משחקים מול קבוצות שונות, ניצחה מכבי פ"ת ב־19. היא שיחקה באלכסנדריה, רומניה, פולין, לאטוויה, ליטא, דאנציג, גרמניה וצרפת.

מול תמונת הרצל

גולת הכותרת היה רווקא הביקור בגרמניה הנאצית, שנתיים לפני מלחמת העולם. ממדינה דמוקראטית היתה למדינת משטרה. הגיסטאפו השליט טירור ללא הבחנה. לברלין, לב ליבו של הנאציזם, הגיעו הארצישראלים מדאנציג, שם ניצחו את בר־כוכבא המקומית 6–3. אחוזי התלהבות מיופיה של ברלין, הגיעו למלון היהודי היחיד ששרד בה. קבלת הפנים היתה מרשימה ובמועדון מכבי ברלין עוד היו תלויים תמונתו של הרצל והדגל העברי. הטכס עצמו התנהל בגרמנית, תחת עינו הפקוחה של קצין ס.ס. שנכח במקום. הקצין חייב את המארחים לפתוח בטכס ב־20.00 בדיוק, שכן זו היתה שעת הפתיחה שנקבעה בהזמנה ואושרה בידי המשטרה. העובדה, שהאורחים מפ"ת, לכבודם נערכה קבלת הפנים, הגיעו רק כ־20.45, לא הטרידה אותו במיוחד.

לא רק בקבלת הפנים נכחו אנשי ס.ס. הם היו "זנב" למשלחת הארצישראלית מרגע בואה לגרמניה ועד שעזבה. "נסענו ברכבת – נזכר יצחקי – והקרון היה מלא עד אפס מקום. לא היו מקומות ישיבה. הקצינים והמגינים שהיו איתנו, פינו את כל הקרון מנוסעיו – ונתנו לנו מקומות ישיבה".

אברהם שפירא, כתב ביומנו: "לאחר שקיבלנו ושתינו את הקפה עם הלהמניות בהמאה, כמנהג המקום, בא אוטובוס גדול לקחתנו לסיור בברלין. טיילנו ברחובות, ביקרנו בבית הכנסת העתיק, עברנו ליד ביתו של המנהיג הגרמני (היטלר)...באיצטדיון הגדול בו היתה האולימפיארה האחרונה (36')".

"ניצחנו את ברלין"

"...המשחק נגד נבחרת הקבוצות היהודיות בברלין, החל ב־7 בערב בדיוק. 5000 איש חזו בו, ביניהם 800 ספורטאים. נכנסנו למגרש והתייצבנו בשורות. הספורטאים הצעירים עמדו הכן לקבל את פנינו, והריעו לקראתנו. המגרש היה מכוסה עשב. רק התחלנו לשחק – ומיד החלקנו. חלצנו נעלינו ושיחקנו יחפים. המשחק היה היפה ביותר שלנו עד היום. הקהל הריע ארוכות בהתפעלות. חברינו שעמדו מחוץ למגרש פערו פיהם והשתוממו. הם לא הכירונו.

"... הברלינאים שיחקו יפה. זו הקבוצה היהודית הטובה בעולם בכדוריד. ואנו, בני פתח תקווה הקטנה, היינו צריכים להילחם במיטב כוחותינו. שיחקנו כשדים ורוחות. רצנו הלוך ושוב בלי מנוחה. המהירות שבה התנהל המשחק היתה איומה...בתוצאה 1־2 נגמר החצי הראשון. עם תחילת השני, הצלחנו להשיג עוד שער. בעשרת הרגעים האחרונים, הצליחו הברלינאים להבקיע בפעם השניה את שערנו. שריקת השופט בישרה על גמר המשחק. רצנו למרכז המגרש וחברינו מבחוץ, נכנסו לברכנו על ההצלחה. הקהל הרב, מלא התלהבות, מחא כפיים וקרא: "קריקה פתח תקווה". נתמלאנו התרגשות: ניצחנו את ברלין! הקהל קם על רגליו. הדגלים העבריים הונפו ושירת התקווה נשמעה ברמה.

"שיכורי ניצחון חזרנו למלוננו". ■

משתתפי הפגישה במוצ"ש. מימין: נחמיה גרף, ישראל בלקין, אהרן יצחקי (איצקוביץ), יוסף וילנסקי, בן מזרחי, אברהם שפירא ודב רז (רזינסקי), מציגים כרזה המודיעה על משחק קבוצתם בברלין הנאצית ב־1 ביולי 1937. (צילם: גרי אברמוביץ)

כוכב

אפרים דוידי. בבאר־שבע הוא הכוכב. אחד היציבים ביותר בליגה. אילו שיחק בתל־אביב היה זוכה לחשיפה תקשורתית גדולה בהרבה. מגיע לו ■ "יש התעלמות משחקנים שאינם מופיעים בקבוצות במרכז הארץ" ■ "באר־שבע לא יוותרו עלי, כפי שבבית"ר ירושלים לא יוותרו לעולם על אורי מלמיליאן" ■ "היום אין מה לדבר על המולות בבאר־שבע. האוהדים כבר לא מתערבים כמו בעבר" ■ בנבחרת הוא נחבא אל הכלים, אומר כי 'מיחיץ' הכניס לחבר'ה הרבה אמביציה, לקח לנבחרת רק שחקנים שאוהבים לעבוד ולהשקיע"

אבי מורגנשטרן

אחרי נצחונה המרשים של נבחרת הכדורגל על ליברפול השיכורה, חגגה התקשורת והעלתה, כמו תמיד, את המניות של הכוכבים. כולם התמקדו ברניאל בריאלובסקי, אלי אוחנה, אבי רן, אבי כהן (התל־אביבי) ואורי מלמיליאן. אפרים דוידי, הפועל השחור של הנבחרת, זכה להתייחסות קלילה. לא כתבו על המשחק המצויין שלו. לא כתבו שהוא היה בכל פינה ולפעמים גם חיפה על טעויות קטנות של אבי כהן התל־אביבי. פועלים שחורים נצבעים באפור. "ככה זה. אין מה לעשות", אומר דוידי.

לדוידי, העניין הזה בכלל לא קל. בנבחרת הוא אולי פועל שחור, אבל בהפועל באר שבע, הוא נחשב לשחקן הבולט ביותר. שם הוא על תקן של כוכב. אבל כוכב בבאר־שבע שונה מכוכב בתל־אביב. הוא מאיר באור מעומעם משהו.

מבול תקשורתי

הדוגמה של דוידי ממחישה את כל ההבדל. דוידי כבר שנים מגלה יכולת גבוהה. רפרוף מהיר על הציונים שהוא קיבל בשנים האחרונות מגלה שהוא אחד השחקנים היציבים בליגה שלנו. עושה את העבודה שלו בשקט וביעילות. אבל "הטעות הגדולה" שלו, שהוא בבאר שבע. מסתבר שכדורגל והחלום של בן גוריון, לא נמצאים באותה משוואה. אילו דוידי היה משחק באחת הקבוצות התל־אביביות הכל היה נראה אחרת. בתל אביב קל יותר להצליח וזה לא סוד. משחק טוב במכבי תל־אביב, פותח מיד את הדלת למבול תקשורתי. בבאר־שבע החיים נמשכים. או שיחקת עוד משחק אחד מצויין, נו אז מה?

הוא כבר רגיל לעניין. כנראה שבבאר־שבע נולדים עם זה. "אין ספק שיש התעלמות משחקנים שרחוקים מהמרכז. אני חושב שנגד ליברפול שיחקתי טוב מאד. אבל כמובן שלא פירגנו לי יותר מדי. אני גם אומר לחברה הצעירים בבאר־שבע שאין מה לעשות בעניין הזה מלבד להמשיך ולעבוד קשה ולהוכיח לכולם מה כל אחד שווה באמת ולא לפי הקרבה שלו למרכז העניינים. בסך הכל לא באים לראות אותנו הרבה אנשים וגם אנשי תקשורת ומאמנים לא יורדים לבאר־שבע במיוחד. צריך לזכור שכרגע אנחנו לא קבוצה אטרקטיבית כמו בית"ר ירושלים, למשל. שם על כל צעד יש חשיפה גדולה. אני אומר לחברה שחייבים להפוך את באר שבע לקבוצה טובה ואז התקשורת תבוא אלינו. אבל כרגע אין ספק ששחקן טוב בבאר־שבע, צריך להוכיח את עצמו הרבה יותר משחקן טוב בתל־אביב. שם כל העסקנים ומקבלי ההחלטות. אין ספק שזה מתסכל. זה לא קל לעבוד קשה ולהשאר בצל. אתה חייב להיות טוב מאד כל הזמן. זו התשובה היחידה".

חסרים יסודות

אפרים דוידי, בן 27. שמונה שנים הוא משחק בקבוצה הבוגרת של הפועל. את הקריירה שלו הוא התחיל ממש בדקה ה־90. בגיל 18. קצת מאוחר. אם מסתכלים על זה בעין מקצועית, זה יותר מקצת.

"חשבתי על העניין הזה די הרבה", אומר דוידי, "חסרים לי כמה יסודות בסיסים בכדורגל בגלל ההתחלה המאוחרת. אני בהחלט מצטער שלא עשיתי את זה קודם. אני בטוח שאז דברים היו יכולים לבוא לי הרבה יותר בקלות. היום אני צריך לעבוד קשה אבל אני לא מתלונן. גם כך אני מאמין שהתגברתי על האיחור הזה", אומר דוידי. הוא התחיל דווקא במכבי באר־שבע. ממש לפני הגיוס. הפועל נראתה לו אז אימפריה של ממש. אחרי שנה במכבי באר־שבע, כבר היה ברור שהוא גדול על קבוצה שכזו. הפועל באר שבע בלעה עוד כשרון לתוכה.

דוידי נפל להפועל באר שבע אחרי ימי השיא של האגודה, באמצע שנות השבעים זכתה האגודה שנתיים רצופות בתואר האליפות. מאז באר שבע מנמנמת בלאומית. מדי פעם מנסה לעלות עוד מקום אבל במרבית הזמן היא מחליקה לאחור. עוד קבוצה אפורה. אפילו עומדת לפני סכנת ירידה. לפני שנתיים ניצלה הקבוצה ממש בדקה ה־90, כאשר ניצחה במשחק האחרון את בית"ר ירושלים ונעזרה בנצחון של מכבי יבנה על בית"ר תל־אביב.

דוידי, כמי שכבר מיצה את כל השאיפות המקצועיות שלו בבאר שבע, נמצא על פרשת דרכים. מצד אחד הוא אוהב את הקבוצה, את האוהדים ואת העיר. זה הבית שלו. מצד שני הוא מרגיש שהוא יכול להחשף הרבה יותר ולמצות את עצמו, בקבוצה שרצה למעלה. דוידי קצת מבולבל. בהתחלה הוא אומר שהוא כנראה יסיים את הקריירה בבאר־שבע. אחר כך הוא מנסה לגעת שוב בחלום היציאה למרכז. הוא עדיין לא החלטי בעניין הזה.

תחליף לאבי כהן

בתחילת העונה הנוכחית הוא רצה לעבור למכבי ת"א. חשבו אז על תחליף לאבי כהן. באר שבע לא היתה מוכנה לשחרר את הכשרון הגדול ביותר שיש לה היום בקבוצה, בשום מחיר. יותר נכון במחיר אסטרונומי שמהר מאד הבהיר לדוידי ולמכבי ת"א שחבל על הזמן. "אני מכיר בכישורים שלי ואני יודע שהייתי יכול להצליח במכבי. רציתי לעבור בגלל שזו קבוצת צמרת שיש לה שאיפות. מכבי היא במובן מסויים אימפריה. היא לא חושבת בקטן על אמצע טבלה. תמיד רוצים ללכת שם יותר למעלה וזה מתאים לי מאד. כל שחקן שואף להגיע לזה. באר שבע היתה בתהליך של בניה. אני לא הייתי בעניין זה. רציתי ללכת לשנה שנתיים, אבל ההנהלה פוצצה את הסיפור. לא מוותרים עלי בבאר שבע כמו שבית"ר ירושלים לא תוותר על מלמיליאן. בסופו של דבר נשארתי. אני לא מצטער. כאן זה הבית שלי, אני שחקן מכיר ומקבל את הכל. מה גם, שבגיל כזה כבר מאוחר לעשות שינוי. אין דבר, אני מקווה שבשנים האלו ניקח משהו. יש לנו סגל מתאים. חייבים להפסיק עם המחשבה בקטן ולנסות ללכת בגדול. האמת היא שבשנתיים האחרונות באו הרבה צעירים ואני בטוח שאנחנו נדבר עוד הרבה. יש הרבה כשרונות חדשים בבאר שבע. ההנהלה שיחררה 7 שחקני הרכב, וזה לא היה קל. יש דור חדש. בגלל שאין להם ניסיון בליגה הלאומית זה לוקח זמן. אני מאמין שעוד שנה שנתיים נדבר יותר למעלה", אומר דוידי.

הציפיות מעצמו בשנה הקרובה יהיו ביחס ישיר מההשקעה של ההנהלה בבאר שבע. דוידי מאד מקווה שהחשיבה לרוץ למעלה תנחה את הקבוצה. הוא רוצה שיביאו שחקנים שיוכלו למשוך את האגודה רחוק יותר מהיציאה מבאר שבע. "צריך לקנות שחקנים מתאימים. אין לנו חלוץ שיודע לתת את הגולים. חייבים גם לקנות קשר שידחוף את הקבוצה למעלה. אני שמח שהביאו את ניסים בכר, זה כבר צעד שנותן תקווה שהפעם הולכים ברצינות. אני מקווה שההנהלה תתחיל להיות יותר רצינית [...] לבזבז עוד כמה שנים על השארות הליגה. אין [...] חשק. אני מצפה להרבה יותר".

מאבקי כוח

דוידי החל את הקריירה שלו כשהמולות של באר שבע היו עדיין בשיא כוחן. הסיפורים על מחנות ומאבקי כח, על הימורים בסכומי כסף גדולים. על האיש החזק, שלום אביטן. היום דוידי מדבר על חבר'ה חדשים, שלא ידעו את אביטן. "היום אין מה לדבר על המולות. זה היה אולי לפני כמה שנים. חמש שנים בערך. אבל אף פעם לא ראיתי את זה ממש בשטח. עלי זה לא השפיע. לאביטן היו את האוהדים שלו, אם זה נקרא השלה.

– ומה לגבי משחקי קלפים והימורים אחרים בסכומים גבוהים?

"קלפים והימורים היו, אבל זה נמצא בכל קבוצה, לא רק בבאר שבע. אני לא יודע אם הנושא הוא באמת כזה גדול בבאר שבע לעומת קבוצות אחרות. יש לנו שם לא טוב מסביב ואולי זה עתק לבאר שבע בקול תרועה גדולה. חבל, כי היום כל הנושא ירד מהפרק. יש קבוצה סימפטית. יש תערובת שחקנים שהם חיילים ושלושה ותיקים שאני בטוח הקבוצה ממש טובה מבחינת המשמעת. כי רוב השחקנים הם ילדים".

כמי שחי הרחק מהמרכז מסתפק דוידי בפיד־באקים מקומיים. באר שבע היה כדורגל מחוברת לאינפוזיה מדי שבת. לדוידי מאד שהאוהדים בבאר שבע לא זוכים לעדנה שהיתה לפני עשר שנים ויותר. "העיר הזו חיה את הכדורגל. יש לאוהדים את הפוטנציאל הכי גדול בכדורגל הישראלי; יותר גדול מהאוהדים של בית"ר ירושלים, אבל אין להם אפשרות לבטא זאת. אני בטוח שכשנרוץ למעלה זה ישתנה".

– ומה לגבי מעורבות של אוהדים בעניינים מקצועיים ולחץ על ההנהלה?

"אין דבר כזה בבאר שבע. יש מעורבות אבל לא בעניינים מקצועיים. נכון, לפעמים מקללים ויש לחץ כשלא הולך, אבל אני חושב שהשנה האוהדים היו בסדר אולי למעט תחילת העונה כשהוליש [...] גינו ברגיג. עם ברנור לא היו כמעט בעיות".

יש על מי לסמוך

בנבחרת ישראל דוידי כבר נמצא 4 שנים [...] שנתיים באולימפית. יוסל'ה מירמוביץ' הביא אותו [...] שנתיים הוא גם בנבחרת הלאומית. בהתחלה [...] כמחליף. עכשיו מיחיץ' כבר יודע שיש על [...] לסמוך בקישור. אחד שיתן לסיני ומלמיליאן [...] שקט לפטם את בריילובסקי ואוחנה למעלה.

"מיחיץ' הכניס לחבר'ה הרבה אמביציה. הוא לקח שחקנים שאוהבים לעבוד קשה ומשקיעים. אני [...] שאנחנו לא מאכזבים. אני חושב שיש כימיה בין המאמן לשחקנים. אחת הסיבות שהנבחרת מצליחה [...] שאין אצלו כוכבים. מי שטוב משחק", אומר דוידי.

בנבחרת הוא משחק בקישור. בבאר שבע [...] אחורי. לדוידי לא איכפת. "זה תפקיד שונה [...] קשה מבלם אחורי. כאן אתה צריך לרוץ הרבה [...] לי זה היה קצת קשה בהתחלה, אבל עכשיו זה [...] מיחיץ' גם ניסה אותי כמגן, אבל אמרתי לו [...] מתאים לי. אני חושב שאני בסדר גמור בנבחרת", אומר דוידי בצניעות. בכלל, כל מי שמכיר [...] יודע שהוא כזה מופנם. אפילו קצת ביישן. בנבחרת הוא נחבא אל הכלים. לא מושך יותר מדי תשומת לב. מגיע מבאר שבע, עושה את העבודה וחוזר הביתה.

"ככה אני תמיד. גם בבאר שבע אני לא גאוותן. זה האופי שלי", הוא אומר.

הציונים – ליחסי ציבור

הכי חשוב לו שמיחיץ' מעריך אותו. הציונים בעיתונות טובים רק ליחסי ציבור. אבל מיחיץ' הוא זה שקובע וזה העיקר. "כשהוא אומר לי מילה טובה, זה מספיק לי. חשוב לי שהוא יאמר שעשיתי את העבודה שלי כמו שצריך. אני יודע שיש לי עוד הרבה מה לשפר ואני מקווה שזה יגיע".

לגבי העונה הקרובה, הוא עדיין מהסס. קבוצות בוודאי יפנו אליו. כבר יש גישושים. דוידי אולי בכל זאת ינסה לצאת לשנה אחת החוצה. לראות את החיים מהצד הצפוני. "אם לא תהיה בבאר שבע רצינות, יש לי סעיף בחוזה שישחררו אותי לעונה אחת תמורת סכום מסויים. כרגע העניינים מעורפלים. בא לי לרוץ עונה אחת קדימה. בכלל, עד שאני אפרוש אני מקווה לקחת תואר אחד ואולי יותר. אני כבר די ותיק והגיע הזמן לקחת תואר. היום אני עוזר לשחקנים צעירים, מדרבן אותם. נרמה לי שגם מעריכים אותי בגלל שהגעתי לנבחרת. בבאר שבע יש לכך משמעות גדולה בהרבה מזו שיש בתל־אביב".

הוא ממשיך לעבוד בחברת החשמל. אולי בשנה הקרובה יקח שנת שבתון. יקדיש את כולו לכדורגל. בבאר שבע, אוהדים ניגשים אליו ומעודדים אותו לצאת לשנת חופש מבירת הנגב. יש כאלו שאפילו חולמים בשבילו על חו"ל. לגבי חו"ל, הוא עם רגליים על הקרקע. "אם הייתי בן 23 כמו השחקנים שלוקחים אותם היום, זה אולי היה אפשרי. אבל בגיל 27 זה נראה לי קצת מאוחר. למרות שגם את אלופס רכשו עכשיו בצרפת, בלי להשוות כמובן. חבר'ה באים אלי ואומרים לי חבל על הזמן שלך. אבל אין על מה לדבר. אילו הייתי צעיר יותר..." ■

אפרים דוידי. אולי בשנה הבאה יקח שנת שבתון מחברת החשמל ויקדיש אותה כל כולו לכדורגל. בבאר־שבע יש כבר אוהדים שחולמים בשבילו על חו"ל (צילום: יאיר גוז, "פוטו מטריף" ב"ש)

[illegible] [illegible] לנבחרת צעירה

ללא מיקי ברקוביץ', "הסמל המסחרי" בעשור האחרון ועם החבורה הצעירה ביותר שייצגה אי פעם את ישראל – החלה אתמול הנבחרת במבצע הקשה ביותר שהועמדה לפניו: הופעה באליפות אירופה ה־25, באתונה ■ לא מעט תלויה ההצלחה בקפטן החדש דורון ג'מצ'י ■ מהי הבעייה המיוחדת של הגבוהים שלנו? ■ מי בסגל שפתח אמש במערכה

מרדכי רוזנבלום

נבחרת צעירה ולוחמת – זה כרטיס הביקור של נבחרת ישראל 1987, לאליפות אירופה ה־25 שהחלה אמש באתונה. צעירים, לוחמים, שאפתנים – אבל יותר מכל, חסרי נסיון. זו גם הנבחרת הראשונה בעשור האחרון, שתגיע לאליפות אירופה, ללא הסמל המסחרי של הכדורסל הישראלי – מיקי ברקוביץ'.

הקפטן לשעבר, שהודיע רק בחודש שעבר על פרישה מהסגל הלאומי, נתן במעשהו זה את

צבי שרף ועוזרו החדש בנבחרת, רני כהנא. השניים בנו שיטות משחק מיוחדות סביב ג'מצ'י. (צילום: עדי אבישי)

הגושפנקה הרשמית לחילופי הדורות בנבחרת. ולא היה שחקן מתאים יותר מלרשת אותו, גם במקום וגם בתפקיד הקפטן, מאשר דורון ג'מצ'י.

דורון הוא היום הציר המרכזי שסביבו תנוע הנבחרת ועליו מוטלת המשימה לדחוף, לעודד ולנסות להעביר לחבריו הצעירים, מנסיונו הלא גדול, כדי להגיע בסופו של דבר למטרה שניצבת לפני הנבחרת הזאת: להישאר בצמרת. אותו תפקיד, שבמשך שנים היה מוטל על מיקי ברקוביץ', הועבר עתה בירושה לג'מצ'י.

בעיית הגובה החמירה

המאמנים צבי שרף ועוזרו רני כהנא, ניסו במהלך ההכנות ומשחקי הרעים, לבנות את שיטות המשחק סביב יכולתו וכישוריו של ג'מצ'י. זאת כמובן, מבלי להמעיט ביכולת הגבוהה של יתר השחקנים – קלעי החוץ המעולים דורון שפע, ארי רוזנברג ומוטי דניאל.

אבל לנבחרת הישראלית היתה תמיד בעיה אחת גדולה – היעדר גובה. היא ניסתה לחפות על העדר ענקים, כדוגמת אלו של צ'כיה, הולנד או מערב־גרמניה, במשחק מהיר ושאפתני, ברוח לחימה ובקלעי חוץ מעולים. המאמנים חיפשו ומצאו שיטות משחק מתוחכמות ושיטות הגנה מיוחדות, במטרה להתאים את המשחק הישראלי, ליכולת ולכישורים של השחקנים.

כמשחקים רבים פעלה הנוסחה הזאת בדרך הטובה ביותר. אבל, גם הקלעים ושחקני החוץ הטובים ביותר, אינם יכולים להביע עצמם, ללא סיוע מאסיבי מצד הגבוהים.

ואומנם, גורלם של הגבוהים (יחסית), היה ככי רע במאבקים מול ענקי אירופה. חוסר השוויון הזה במספר הסנטימטרים, התישו לא פעם בעבר את אריק מנקין, לו סילבר, בועז ינאי וסטיב קפלן, כמו שהיום את לאבן מרסר והאווי לאסוף. על שני הגדולים הללו מוטלת עתה משימה, אולי הקשה ביותר באליפות כולה.

208 סנטימטרים מול 220! וכאשר מרסר או לאסוף מתעייפים – ישראל עומדת לפני שוקת שבורה.

תקוות לעתיד

באתונה תציג ישראל צעיר חזק וגבוה, שתולים בו תקוות לעתיד הרחוק יותר: יצחק כהן, בן ה־19 ממכבי ת"א, כוכב הנוער שעולה השנה לבוגרים במועדון האלופה. בחור חסון, חזק שמתנשא לגובה של 2.05 מטר, אגרסיבי מאד ומה שחשוב – "סנטר" טבעי.

יצחק כהן מסוגל להגיע רחוק. אבל זאת, רק אם יקבל את ההזדמנויות הנאותות לכך. במילים אחרות – אם יצבור כמה שיותר דקות משחק, יגיע בסופו של דבר למקום נכבד לא רק בנבחרת הישראלית, אלא גם בליגה שלנו. הכל יודעים עד כמה זקוק הכדורסל הישראלי לענקים ולשחקני ציר טבעיים. גם בתומר שטיינאואר מחיפה יש הרבה מן הסנטר הטבעי. הוא גבוה מאד (2.06 מטר) ומגלה רוח לחימה ושאפתנות רבה. גם הוא זקוק לדקות משחק רבות ככל האפשר.

זו, כאמור, הנבחרת הצעירה ביותר שייצגה את ישראל אי־פעם בטורניר רשמי. ואומנם כך. [illegible] חיפה, שלחה לסגל הלאומי רביעיה צעירה, כשרה ולוחמת: ארי רוזנברג, 21, 1.91 מטר, [illegible] הכל־יכול של הקבוצה; עדי גורדון, 19, 1.82 מ', [illegible] מהיר כשר ובעל יד זהב; דורון שפע, 24, 1.95 [illegible] כחסר ותומר שטיינאואר, 19, 2.06 מ'.

מכבי ת"א מיוצגת בידי דורון ג'מצ'י (25, 1.96), חן ליפין (20, 1.80), מוטי דניאל (24, 1.93) ויצחק כהן (19, 2.04).

הפועל ת"א עם שלושה ענקים: לאבן מרסר (30, 2.09), האווי לאסוף (29, 2.08) ועופר פליישר (19, 2.09).

מהגליל תפס את מקומו בנבחרת, צעיר כשרוני ומבטיח, נרב הנרפלד (19, 1.98).

פתרון אידיאלי

הפועל חולון סבלה בעונה שעברה ממשבר מתמשך, ועל כן היתה אמורה להיות מיוצגת רק ע"י שחקן אחד – הפליי־מייקר ישראל אלימלך. אבל, אלימלך לא הצליח למצוא מקומו בסגל, בעיקר משום שעדי גורדון וחן ליפין גילו יכולת גבוהה למדי. לכן העדיפו המאמנים להשאיר בסגל גבוה נוסף – עופר פליישר, על חשבונו של אלימלך שביקש להשתחרר.

אחד השיקולים הנכונים בקביעה זו, קשורה בארי רוזנברג. החיפני הזה מסוגל בעת הצורך לנווט את המשחק כפליי־מייקר – ראינו זאת היטב במשחק האחרון באליפות העולם, בקיץ שעבר בספרד, כאשר הודות למשחקו הטוב גברה ישראל על קנדה וזכתה בסיום במקום ה־7 המכובד.

גם באליפות אירופה מסוגל רוזנברג בעת הצורך, להחליף תפקיד. לא אחת יעדיפו המאמנים להטיל על שחקן "חם" שכבר משחק, את תפקיד הריכוז, במקום להכניס בדקות הקריטיות רכז טבעי, אבל "קר", שישב זמן רב על הספסל. רוזנברג הוא הפתרון האידיאלי לכך, בנוסף לקליעות המרשימות שלו ממרחק.

אבל בנבחרת יש בכל זאת נציגות חשובה לקבוצה החולונית – מנהל הנבחרת, מישקה לפרדון, מזכיר הפועל חולון, שנכנס לתפקיד אחרי פרישתו של עמירם שפירא, המנהל הוותיק שמילא את התפקיד הזה 22 שנה – יותר מכל מנהל נבחרת אחר באירופה. עד מהרה נתגלה לפרדון כמנהל של ממש, כמו היה בתפקיד הזה מאז ומעולם.

הגיל הממוצע של הסגל הישראלי עומד איפוא על 22 ורבע. דומה, כי זאת אכן הנבחרת הצעירה ביותר שתופיע באליפות אירופה באתונה. על הצעירים הללו מוטלת משימה קשה ביותר: להישאר בין 8 הראשונות ביבשת. משימה קשה, אך בהחלט אפשרית ובת־השגה. ■

ממוסקווה עד אתונה

ציוני דרך בהופעות ישראל באליפויות אירופה ■ מהמקום ה־5, ההסטורי ב־53' ועד לתואר סגנית האלופה, בטורינו 79' ■ רגעי השיא הבלתי־נשכחים

מבין 15 ההופעות של ישראל ב־24 אליפויות אירופה בכדורסל, עד כה, שניים נחרטו בזכרון הקולקטיבי שלנו: מוסקווה 1953 וטורינו 1979. היו ודאי במהלך השנים משחקים גדולים נוספים, ו/או ניצחונות מרשימים מאד וגם רגעים מרגשים במיוחד (כמו אותה

כדורסלני ישראל, באיצטדיון לנין במוסקווה, במאי 1953. 7 פעמים "התקווה" מול תמונות לנין וסטאלין

אליפות, שנסתיימה כשתותחי מלחמת יום כיפור כבר רעמו). אבל שתי ההופעות – במוסקווה ובטורינו – העלו את מניותיו של הכדורסל הישראלי והציבו את הנבחרת במעמד איתן על המפה האירופית.

במוסקווה 53', באליפות אירופה ה־8 שבה ערכה ישראל את הופעת הבכורה שלה בזירה זו, היא סיימה במקום ה־5. הופעת הכדורסלנים בבירה הסובייטית, היתה מלווה בהתרגשות גדולה: מיפגש ראשון בין היהודים הרוסים לבין הישראלים. הם עקבו אחרי המשחקים של ישראל בעיניים דומעות. שמחו בניצחונות ומחו דמעה אחרי ההפסדים.

המטרה הנכספת היתה אז – להציליח והיא הושגה. היתה לכך השפעה רבת חשיבות על המשך דרכו של הכדורסל שלנו בזירה הבין־לאומית, גם העניק כיוון לפעילות המקומית. זו הרי תה אז נבחרת אלמונית, שאיש לא יחס לה חשיבות כלשהי. סידרת הניצחונות, כמו אלו שהיו אז על בולגריה (48-61) ויוגוסלאוויה (29-40) וכמובן הניצחון המפתיע על איטליה (42-47) – עשו את נבחרת ישראל 53' למרוברת ביותר כאותה אליפות.

לשיאם הגיעו כדורסלני ישראל במשחק מול צ'כיה. רני אריז (17 נקודות), אברהם שניאור (14), מרדי כהן (9), זכריה עופרי (9), שמעון שלח (6), מרפל חפץ (2), ומשה דניאל (2) – קבעו ניצחון בסיום 59-51, שהעלה את ישראל למקום החמישי, עם אותו מספר נקודות כמו לסגנית אלופת אירופה דאז, הונגריה. המאמן היה יעקב שאלתיאל.

מאז אותה אליפות במוסקווה, נטלה ישראל חלק כמעט בכל האליפויות (למעט 1955 בהונגריה ו־1957 בסופיה), כאשר המיקום נע בין המקום ה־5 המכובד ועד ל־11, הגרוע ביותר, ששלח את ישראל אחר כך להתמודד בדרג ב'. כך זה היה עד לאליפות של 1979, שהיתה בגוריציה ובטורינו.

בגוריציה זכתה ישראל בניצחון המרשים ביותר בתולדותיה – על יוגוסלאוויה, מי שהיתה אז אלופת העולם וסגנית האלופה האולימפית. הניצחון הסנסציוני, 76-77, שבא אחרי מפח נפש מהפסד יום קודם לצרפת שכמעט שלח את ישראל לבית 9-12 בטורינו, סלל בסופו של דבר את הדרך לנבחרת אל דוכן מספר 2 בטקס הסיום של האליפות, לצידה של ברית המועצות.

קלעו אז בניצחון על יוגוסלאוויה: בועז ינאי 18, מיקי ברקוביץ' 17, סטיב קפלן 12, פנחס הוזז 9, אריק מנקין 8, לו סילבר 4, בארי לייבוביץ' 3, אביגדור מוסקוביץ' 2, שוקי שורין 2, ומוטי ארואסטי 2. המאמן היה רלף קליין.

את משחקי שלב הגמר בטורינו, לא נשכח. ניצחונות מרשימים על צ'כיה 94-93 אחרי הארכה ועל ספרד 88-84. שני הפסדים צפויים לברית־המועצות ונבחרת ישראל בכדורסל זכתה במדליית הכסף של אירופה.

בין לבין, נציין את שאר האליפויות ואת דירוגה של ישראל:

1959, איסטנבול – 11; 1961, בלגראד – 11; 1963, וורוצלאב – 9; 1965, מוסקווה – 6; 1967, הלסינקי – 8; 1969, נאפולי – 11; 1971, אסן – 11; 1973, ברצלונה – 7; 1975, בלגראד – 7; 1977, לייאז' – 5; 1979, טורינו – 2; 1981, פראג – 6; 1983, נאנט – 6; 1985, שטוטגרט – 9.

מרדכי רוזנבלום

תכנית אליפות אירופה כדורסל – אתונה

יום רביעי 3.6.87	ישראל – צ'כיה	(בית ב')
	פולין – הולנד	(בית ב')
	ספרד – צרפת	(בית א')
	איטליה – גרמניה	(בית ב')
	רומניה – יוון	(בית א')
	יוגוסלאוויה – בריה"מ	(בית א')
יום חמישי 4.6.87	ישראל – הולנד	(בית ב')
	רומניה – ספרד	(בית א')
	פולין – איטליה	(בית ב')
	בריה"מ – צרפת	(בית א')
	צ'כיה – גרמניה	(בית ב')
	יוגוסלאוויה – יוון	(בית א')
יום שישי 5.6.87	בריה"מ – רומניה	(בית א')
	הולנד – איטליה	(בית ב')
	ישראל – גרמניה	(בית ב')
	צ'כיה – פולין	(בית ב')
	יוון – ספרד	(בית א')
	יוגוסלאוויה – צרפת	(בית א')
יום שבת 6.6.87	גרמניה – פולין	(בית ב')
	הולנד – צ'כיה	(בית ב')
	צרפת – רומניה	(בית א')
	יוגוסלאוויה – ספרד	(בית א')
	ישראל – איטליה	(בית ב')
	יוון – בריה"מ	(בית א')
יום ראשון 7.6.87	יוגוסלאוויה – רומניה	(בית א')
	גרמניה – הולנד	(בית ב')
	ישראל – פולין	(בית ב')
	ספרד – בריה"מ	(בית א')
	איטליה – צ'כיה	(בית ב')
	צרפת – יוון	(בית א')
יום שני 8.6.87 – יום חופשי.		
יום שלישי 9.6.87	מקום 5 בית א' – מקום 6 בית ב'	(בית 12־9)
	מקום 1 בית א' – מקום 4 בית ב'	(רבע גמר)
	מקום 3 בית א' – מקום 2 בית ב'	(רבע גמר)
יום רביעי 10.6.87	מקום 6 בית א' – מקום 5 בית ב'	(בית 12־9)
	מקום 1 בית ב' – מקום 4 בית א'	(רבע גמר)
	מקום 3 בית ב' – מקום 2 בית א'	(רבע גמר)
יום חמישי 11.6.87	מפסיד משחק 1 – מפסיד משחק 4	(מקום 12־11)
	מפסיד משחק 2 – מפסיד משחק 3	(בית 8־5)
	מפסיד משחק 5 – מפסיד משחק 6	(בית 8־5)
יום שישי 12.6.87	מנצח משחק 2 – מנצח משחק 3	(חצי גמר)
	מנצח משחק 5 – מנצח משחק 6	(חצי גמר)
13.6.87	משחק על מקומות [illegible]	
	משחק על מקומות [illegible]	
[illegible]	משחק על מקומות [illegible]	
	[illegible]	

חמשת כוכבי נבחרת ישראל בכדורסל
לאליפות אירופה ה־25 שהחלה אמש
באתונה. מימין: מוטי דניאל, האווי לאסוף,
עדי גורדון, דורון ג'מצ'י ולאבן מרסר.
(צילום: עלי אבישי)
adidas

כדורסל+

משה לדר

מחר יהיה טוב יותר

שחקני־במה חדורי אמונות תפלות סוגדים למימרה שכאשר החזרה הגנרלית נכשלת – צפוייה הצלחה בבכורה. אם לשפוט לפי ההופעות האחרונות של הכדורסלנים – מקום רביעי ואחרון במשחקי הפועל ורביעי ואחרון בטורניר ההכנה בהולנד – לא נותר אלא לקוות לטוב באליפות אירופה שנפתחה אתמול.

המשחק עם צ'כיה מאחורינו ובעת כתיבת השורות הללו לא יכולתי, כמובן, להתייחס אליו. חשובה מאוד היתה ההצלחה בבכורה מול הצ'כים. אם היתה כזו – יתכן שאנו בדרך הנכונה. אם לאוו – צפויים לנו עוד ימים מרתקים נוספים על נדנדה שנעה בין נצחון להפסד.

לא התרשמתי מהופעת הנבחרת במשחקי הפועל, כשם שלא יצאתי מגדרי בעקבות הנצחון על צרפת בהולנד (נצחון נאה כשלעצמו, על נבחרת שזכתה בטורניר). הנצחון וההפסד להולנד, כהפסד לרומניה, היו שלבים בדרך לאירוע הראשי, מטרת כל אלו, כידוע, להכין הנבחרת למטרה העיקרית שלה: אליפות אירופה. נצחונות או הפסדים במשחקי הפועל או בהולנד, לא היו מבטיחים לנו דבר באתונה.

כי אליפות אירופה, זאת יודעים טוב מאוד, היא סיפור אחר, עם מרכיבים שונים, שכל אחד מהם יכול לקבוע גורל הנבחרת לשבט או לחסד.

אליפות אירופה ה־25, השנה, נושאת אופי מיוחד. להבא לא תימשך במתכונת הנוכחית. פיב"א הגיעה למסקנה שיש להרחיב המסגרת ולפזרה על שנתיים תמימות; חלוקת הנבחרות לבתים מוקדמים ולבית גמר; בית עליון עם 8 נבחרות, אף הוא בשיטת משחקי בית וחוץ ועוד חידושים שעליהם נתבשר, קרוב לוודאי במהלך הימים הללו.

החשובות העתידיים הללו הם, לפי שעה, הרחק מראשם של שחקני הנבחרות, אם כי מטרה אחת, ברורה מאוד, עומדת לנגד עיניהם כבר עתה: עליהן לסיים בין 8 הראשונות, כדי להבטיח לעצמן מקום בשיטת המשחקים הבאה. כל השאר – פחות חשוב ברגע זה.

סיסמת משחקי הפועל היתה, כזכור, "רגע השיא – כולו שלך". הרגע הזה תופס אותנו היום באתונה, או כמאמר היוונים הקדמונים (לצורך העניין בלבד): "כאן אתונה, כאן קפוץ". לא נלקחים בחשבון המשחקים בישראל או בהולנד. מעתה כל המאמצים מרוכזים בזירה היוונית, היא זירת אירופה שממנה אנו שואבים כוח כבר 34 שנים, מאז ימי מוסקווה 1953.

לאחר שנים הרבה נאלצה הנבחרת שלנו לחזור לבמה הראשית באמצעות הופעות בערי־שדה. אי הצלחתה באליפות האחרונה, לפני שנתיים בגרמניה (מקום 9) גרמה לירידתה לדרג ב' ושם, בבלגיה, בלי מיקי ברקוביץ', הצליחה לפלס דרכה ולחזור לבית העליון. בדרג העליון, שוב בלי מיקי, נצטרף להחזיק מעמד עם דוואן ג'מצ'י, לאבן מרסר והאווי לאסוף.

נכון שיש עוד כמה צעירים מוכשרים, אך כאן, בנקודה זו, טמון סוד ההצלחה או הכשלון שלנו באליפות הנוכחית.

התיקון שהנהיגה פיב"א בקשר לשיתוף זרים, [illegible] רק שניים מהם – פגעה בעיקר בנבחרת ישראל. הפגיעה יכולה היתה להיות פחותה משמעותית, אילו היה מי שחזה את התיקון מראש. משום מה סברנו שחוק השעות [illegible] אינו מכל רע, אבל עולם הכדורסל התחשב [illegible] פחות ופחות בצרכים האמיתיים של ישראל. כך נגזר עלינו לבחור רק שניים מהמועמדים לשחק בנבחרת. הפור נפל כמובן, על שני השחקנים הגבוהים ביותר – מרסר ולאסוף – והותיר לנו גובה ממוצע שאינו מרשים במיוחד.

אין ספק שהתיקון שהונהג בידי פיב"א "תפס אותנו על חם" ולא תואם כלל את קצב ההכנות שלנו. הצעירים שלנו צעירים מכזי לעמוד בקצב האירועים המסחרר שדורשת אליפות אירופית. הם לא הוכנו במועד. כך או כך – וזאת אני אומר לזכותה של הנבחרת -- עצם הופעתה בגמר האליפות מהווה תעודת־כבוד מסויימת ומוכיחה שמקומנו בכל זאת שם, למעלה, בין 12 הנבחרות הטובות ביותר.

למעשה – קשה לי לתאר אליפות אירופית בלי ישראל. שרשינו במעמד הזה כל כך חזקים – עד כי צריכה להתרחש רעידת אדמה שתרחיק אותנו מן המעמד היפה הזה. והמעמד באמת יפה.

ייחודה של אתונה בכך שהמשחקים, כולם, מתקיימים במקום אחד ואינם פזורים בין ערים שונות, כפי שאירע לא אחת בעבר. אנו חוזרים לימים של איסטנבול 59', בלגראד 61', וורצלאב 63' ועוד, שם התקיימו המשחקים תחת קורת גג אחת. היתה זו חגיגה אחת גדולה לחובבי הכדורסל, שחזו בכל הנבחרות, לעתים מבוקר עד ערב ובמקרים מסויימים (בלגראד ו־וורצלאב, שם התמודדו בין 17 ל־19 נבחרות על התואר) מ־9 בבוקר עד חצות הלילה!

אני כותב את הדברים הללו היום, אחרי המשחק הראשון ולפני ארבעת המשחקים הבאים הצפויים לנו עד ה־7 ביוני, הוא יום המשחקים האחרון בשלב המוקדם, שלאחריו ייקבע מי לצמרת ומי לתחתית.

אם נתבונן ברשימת הנבחרות ששובצו בבית שלנו (צ'כיה, איטליה, גרמניה, פולין והולנד) אין לי ספק שזהו הבית הקל מבין השניים. בבית א' בריה"מ, ספרד, צרפת, יוגוסלאוויה, רומניה ויוון. אני לא כל כך משוכנע ביכולת שלנו לגבור (נתחיל מהסוף) על המארחת יוון, כפי שאין לי בטחון שלא נפסיד שוב לרומניה (כפי שעשינו בטורניר בהולנד). למרות הנצחון על צרפת בהולנד, לא אעלה למשחק עמה באתונה ברגשי עליונות, ולצערי לא אוכל לשבת בניחותא בכסאי גם במשחקים עם יוגוסלאוויה, ספרד ובריה"מ. ב־34 השנים האחרונות גברה ישראל על כל אחת מיריבותיה האירופיות (כולל הנצחון הגדול מכולם – על יוגוסלאוויה). רק את הרוסים לא הצלחנו להכניע.

אבל לא הרוסים הם הבעייה שלנו. כפי שאמרתי – היריבות שלנו בבית ב' נראות, לפחות "על הנייר" כקלות יותר להכנעה מאשר רבות מנבחרות בית א'. נוצר מצב, קצת אבסורדי, שבו אנו יכולים לנצח כל אחת מנבחרות הבית שלנו, אבל באותה מידה אנו יכולים גם להפסיד להן. עם מי תאיר לנו פנים יותר אלילת המזל – אינני יודע כרגע, אבל זו יכולה להיות, בפירוש, כל אחת מהנבחרות הנכללות בבית שלנו.

מטרתנו העכשווית: להיות בין 8 הראשונות. אם נצליח – הרווחנו. לא רק מקום באליפות הבאה, אלא לטווח ארוך יותר. האיגוד שלנו לא יצטרך להתחיל מנקודת האפס. השחקנים הצעירים של היום יקבלו נסיון. שחקנים המתדפקים כיום על דלתות הנבחרת יוכנו בצורה מעשית יותר. בקיצור – אפשרויות רבות טמונות במספר המפתח שלנו, שהוא כרגע 8.

אם נשיג מקום טוב יותר בסולם הדירוג – הוא בוודאי יתקבל בברכה.

השאלה מה עושים עם המקום התשיעי ומטה והתשובה היא: לא נעים, אבל גם לא נורא. מישהו חייב לשלם עבור ימי הרגיעה שהיו לנו בעידן האמריקני. מישהו יצטרך להתכונן ברצינות רבה יותר להכנות הנבחרות שתתחיל שוב מדרג ב'.

נצטרך להסתגל למצב החדש ולקוות שמחר יהיה טוב יותר. ■

באר' לייבוביץ' (מימין), על דוכן מס. 2 בטקס הענקת המדליות בסיום אליפות אירופה 79', בטורינו – ליד נבחרת בריה"מ. התמונה הבלתי־נשכחת.

נוח, יחסית

מי הן יריבותינו בבית ב' באתונה – בית שנחשב לנוח יחסית (ראו מי נמצא בבית האחר) ■ בעיית משחקי הבוקר (אתמול עם צ'כוסלובקיה והיום עם הולנד) ■ הכוכבים הבולטים בכל נבחרת

מרדכי רוזנבלום

הבית הישראלי באתונה, בית ב' הוא יחסית הנוח משני הבתים באליפות ה־25 של היכשת. איטליה, גרמניה, פולין, הולנד, צ'כיה וישראל נכללות בו. לפחות ארבע מהן נחשבות כנבחרות שוות־כוח. גם שתי הפייבוריטיות, איטליה וגרמניה, אינן בלתי ניתנות להכנעה. מכאן, שהמטרה העומדת בשלב הראשון לפני ישראל היא לסיים במקום ה־3 או ה־4, כדי להישאר בסיום הטורניר הזה, במקום ה־8 באירופה.

בבית א' – רק לצורך ההשוואה – נכללות, ברית המועצות, יוגוסלאוויה וספרד, שיובילו קרוב לוודאי את הבית ואת האליפות כולה וכן יוון המארחת שהיא בהחלט בעיה קשה, בעיקר בבית וגם נבחרת צרפת ורומניה. דומה כי שלוש נבחרות בבית א' ייאבקו על המקום הראשון בטורניר והאחרות על דירוג 5–8.

השפעה מכרעת

"יש לנו מיגבלה אחת קשה – סבור המאמן צבי שרף – שני משחקים יהיו ב־10 בבוקר". הכוונה להתמודדות עם צ'כיה (שכבר נערכה, אתמול. פרטים במדור הספורט היומי) ולזו עם הולנד שתהיה היום. "יש לעובדה זו השפעה מכרעת על התוצאות", מרגיש שרף.

מבט על תכנית המשחקים מגלה כי רוב הנבחרות, במיוחד יריבות ישראל, ייצטרכו לשחק בשעות הבוקר הללו. הנבחרת שתצליח להסתגל לשעות לא רגילות אלו, היא גם שתתברג היטב בצמרת.

נבחרת הולנד איננה פנים חדשות לישראל. פגשנו כבר בעבר את הענקים החסוגים הללו, שמתבססים בעיקר על משחק פיסי וקליטת כדורים חוזרים. במסע ההכנה של הנבחרת הישראלית לפני שבועיים להולנד, היא זכתה בשני ניצחונות על ההולנדים והפסידה במשחק אחד. דומה, כי את הפער בגובה משלימה ישראל במשחק מהיר ומרוויק. זה ללא ספק מסוג המשחקים שיכול להיות מוכרע על חודה של נקודה.

ענקי הולנד

הבולטים בנבחרת ההולנדית הם יום קוימרס, שחקן חוץ שגובהו 2.04 מטר, בן 26, חזק מאד וקלע טוב מחצי מרחק. יותר מ־50 הופעות בין־ארציות. שאר שחקני הולנד הבולטים הם: חייל אסוולד, בן 27, 2.01 מטר. קלע מעולה ממרחק רב, מקבוצת דן בוס, עם יותר מ־80 הופעות בין־ארציות. הענק של הנבחרת ההולנדית הוא ריק סמית, בן 21, 2.21 מטר, הלומד ומשחק בקולג' מאריסט בארה"ב. דווח כי הוא מועמד לנ.ב.א. "אמריקני" נוסף בסגל ההולנדי הוא פול ואן־מארן, 21, "רק" 2.08 מטר, מאוניברסיטת יוטה.

אלה, יחד עם כמה צעירים נוספים, הופכים את ההולנדים למסוכנים, לא פחות מאותה נבחרת שגברה על ישראל באליפות אירופה בצרפת וסיימה אז במקום ה־4.

נבחרת מערב־גרמניה, שאותה מאמן עדיין רלף קליין, הופיעה אצלנו בחודש שעבר במשחקי הפועל; הכדורסל הגרמני עשה בשנים האחרונות צעד גדול מאד קדימה. ענקים, בעלי יכולת גבוהה במשחק ההגנה, ושיטת משחק אחרת שאותה הנהיג רלף, העלו את הגרמנים בסערה לצמרת האירופית. התוצאה: מקום חמישי באליפות אירופה האחרונה, שהיתה בגרמניה, אחרי ברית־המועצות, צ'כיה, איטליה וספרד – הישג שללא ספק החמיא לכדורסל המערב־גרמני. אבל המיקום, בסופו של דבר, היה ריאלי.

מאמן איטליה, ואלריו ביאנקיני הודיע מראש על פרישה אחרי אתונה

הנפילים של האליפות הקודמת, דטלף שרמפף ואובה בלאב, שהיו למקצוענים בנ.ב.א. – אינם בנבחרת הגרמנית הנוכחית. אבל גם כך, יש לגרמניה של רלף מה להציע לאליפות אירופה ה־25. ראשית, כריסטיאן וולב, הלומד במכללה אמריקנית ומתנשא ל־2.13 מטר. הענק של גרמניה הוא גינטר בנקה – 2.21 מטר. לצידו בגבהים יש קויאבה – 2.14 מטר. הכשרון הגדול, לדברי קליין, הוא האנס חניק, שחקן חוץ צעיר שגובהו 1.90 מטר ומזכיר בסגנון משחקו את שרמפף.

אבל הכוכב בה"א הידיעה של גרמניה היום הוא מייקל ייקל, קנדי ממוצא גרמני (הוריו נולדו בברלין), בן 27 שגובהו 2.00 מטר. קלעי חוץ מעולה, בעל יכולת פריצה לסל וסגנון משחק אמריקני לכל דבר. הוא ללא ספק הכדורסלן המרשי של מערב־גרמניה.

"המטרה שלנו להיות בין שמונה הראשונות באירופה" – אומר ייקל – "אבל אם נשחק כפי שאנו יודעים, אני בהחלט מאמין שיש באפשרותנו להתברג אפילו בין ארבע הראשונות", הוא מוסיף.

ישראל קיימה עד כה 17 משחקים עם גרמניה והמאזן – 11 ניצחונות, מול 6 הפסדים.

צעירי איטליה

איטליה, מהאריות אירופה (בעבר סגנית אלופה וסגנית האלופה האולימפית במוסקווה 80'), תנסה באליפות ה־25, לשמור על מקומה המכובד בצמרת. המאמן ואלריו ביאנקיני (שהודיע כבר על פרישתו אחרי המשחקים הללו ובמקומו יחזור סנדרו גאמבה הותיק), הביא לאתונה נבחרת צעירה, שמתבססת על כוחות חדשים בשילוב עם כמה ותיקים. הכוכב מספר 1, אנטונלו ריווה (25, 1.94 מ') ולצידו מרכז בין־לאומי כשרוני כרוברטו ברונמונטי מבולוניה (28, 1.91), קלע גדול כרנאטו וילאלטה (32, 2.03) וענקים כ אריו קוסטה (26, 2.11) ו־ולטר מאגניפיק (26, 2.09).

פולין היא יריבה ותיקה של ישראל. 21 מפגשים נערכו עמה עד כה. המאזן: 10 ניצחונות לישראל ו־11 לפולנים. בשורותיה כדורסלנים כשרוניים, כשהכוכב הותיק הוא ללא ספק, דאריוש זליג בן 29, 1.92 מטר, עם יותר מ־200 הופעות בין־ארציות. בממוצע הוא קולע כ־35 נקודות במשחק. מכונת סלים ממש. יש לו חלום, לזליג: "אנו רואה אותנו מנצחים בכל משחק באליפות אירופה", הוא אומר. וזה בהחלט לא חלום באיספמיה. יש לפולנים מה להציע: גובה, חוסן, משחק פיסי ומשמעת.

לצידו כדורסלנים ותיקים כבריסטוף סיקל, 2.14 מטר וויזי בינקובסקי, 2.07 מטר, בן 28. לכל אלו יותר מ־200 הופעות במדי הנבחרת וגם ויוטלאב יצ'יראק, בן 26, שגובהו 2.05 מטר.

לגבי הנבחרת הצ'כית, שעימה התמודדה ישראל אתמול, הרי שמאז ומעולם היו לנו עמה מפגשים קשים ושקולים. קרופילאק, סקאלה, האבליק, בראבנק – שמות שלא קל לשכוח. במיוחד לא אחרי אליפות אירופה האחרונה בגרמניה, שם הפתיעה את כולם וסיימה במקום השני. ■

ריק סמית, האמריקני של הולנד דווח כי הוא מועמד לנ.ב.א.

שחור הוא שחור

אחת לכמה חדשים מתעורר ברחבי ארה"ב הוויכוח שלעולם לא יסתיים: הקיימת אפלייה כלפי השחורים בספורט האמריקני ? ■ השחורים בוודאי סבורים שאפלייה אכן קיימת. הלבנים ממלאים את פיהם מים ורק איזה טיפש־תורן יוצק שמן על המדורה בהכרזה שמרתיחה את השחורים ■ העובדות מצביעות בעד השחורים.

משה לרר

טיפש זורק אבן לבאר ומאה חכמים מתקשים להוציאה. זה לא רק בספרים. זה מהחיים. וזה קורה בימים אלה באמריקה. אחד בשם אל קאמפאניס, חבר בהנהלת קבוצת בייסבול מלוס־אנג'לס, סבור שלשחורים "אין כישורים מתאימים" להחזיק בעמדות מפתח בספורט האמריקני. אולי הוא חושב כך – וזו בהחלט זכותו. הצרה שקאמפאניס לא לחש זאת על אזני בלבד, אלא באזני אמריקה כולה. ובאמריקה, כידוע, לא מחמיצים הצהרות מן הסוג הזה. הסערה שפרצה טרם שככה, וספק אם יימצא החכם שיציל את קאמפאניס מהלינץ' הציבורי שכבר עשו בו.

עונת הבייזבול החדשה נפתחה לא מכבר. כאחד מראיונות החימום לקראת העונה, נשאל קאמפאניס מדוע אין רואים אנשים שחורים בעמדות מפתח בענפי הספורט השונים במדינה. ענה אל קאמפאניס מה שענה (העדר כישורים מתאימים וכו'). מכאן ואילך – אי אפשר היה לעצור את כדור השלג הלבן שהשחיר אף הוא מרוב מלים ודיו.

העובדות מדברות בעד עצמן

למרבה הצער יש לאימרה הידועה והמכוערת, "דופקים את השחורים", יותר מכיסוי. העובדות מדברות בעד עצמן!

★ בשנת 1980 נמצאו ברשימת מנהלי קבוצות בייזבול רק שני שחורים. כיום אין אפילו אחד, שלא לדבר על כך שאין שום מנהל כללי שחור.

★ אז, ב־1980, היו בליגת הכדורסל (N.B.A.) שלושה מאמנים ראשיים שחורים ושני מנהלים כלליים; השנה יש ארבעה מאמנים ראשיים, ועדיין רק שני מנהלים כלליים, וזאת בליגה שבה משחקים 75% שחורים!

★ פרשת פולארד חדשה היתה מתפוצצת באמריקה, אילו קם פריץ פולארד מקברו והיה נוכח ש־67 שנים אחרי שאימן את "אקרון פרוס", הוא היה ונשאר המאמן השחור האחד והיחיד שאימן קבוצת הוקי ב־N.F.L.!

כיום, אחרי שבע שנים, אין תמונת המצב מעודדת ביותר את השחורים, מה שמוכיח, לדבריהם, שהאפלייה והגזענות עדיין שולטים בספורט האמריקני.

ועל כל אלה בא קאמפאניס ומצית גפרור ליד חבית חומר הנפץ, שממילא עלולה להתפוצץ ביום מן הימים.

איפרופו כישורים. כאן, באמריקה, יספיקו 90% כישורים, ואף פחות מזה, כדי להיות מנהל כללי או מאמן ראשי, בתנאי שאתה לבן, חבר של מישהו, בן/נכד של איש עשיר (וממילא בעל השפעה). משום מה – נגיעת היד המלטפת והמעודדת של הכוס, האומרת: "אתה הוא האיש", מעולם לא נוגעת בכתף שחורה. לבן נופל על לבן. ככה זה בכל ענפי הספורט.

אלא שלא כולם באמריקה מנסים לטאטא הכל ולהסתיר מתחת לשטיח. הטלוויזיה (כל כולה לבנה) מנסה להיות אוהדת במידת האפשר. בימים אלה "חגגו" באמריקה ציון־דרך מיוחד: 40 שנה לשבירת "המחסום השחור" בבייזבול. אלמנתו של ג'קי רובינסון, ציינה עובדה זו ואמרה כי בעלה, שהיה השחור הראשון בקבוצת בייזבול (בניו־יורק, בשנת 1947) היה בבחינת החלוץ שהלך לפני המחנה השחור הגדול.

צחוק הגורל. בצד דבריה של הגב' רובינסון, מופיע ציטוט מפיו של חכם קליפורני נוסף, בוצי באבאסי שמו, שאמר: "ב־45 שנותי בבייזבול – לא הרגשתי מעולם באפלייה כלשהי כלפי אנשים שחורים"...

אופטומטריסט ידוע, שנתבקש להגיב, אמר: "יתכן מאוד שהאיש עיוור צבעים"...

"פריג'ידר", הכוכב השחור של הפוטבול האמריקני. יריה ראשונה שעלולה להצית תבערה.

שחור (כמובן,בעילום שם) על שחורים

"לא שטוב לנו לחיות עם המצב הנוכחי, אבל לא רבים מבינים שאין לנו ברירה. גדלתי בגטו. במשפחתי 10 אחים ואחיות. על לימודים לא דובר כלל. דובר על קיום בקושי. הפתח היחיד להצלה: הצטיינות בספורט. למזלי זכיתי במילגה. כנראה שהייתי טוב, אחרת לא הייתי מגיע. כשהגעתי – עזרתי לבני משפחתי להתבסס בחיים. לא רק לבני משפחתי. כל מי שפנה אלי בבקשה לעזרה – לא השבתי את פניו ריקם. זכרתי את עצמי, את נעורי, את הקשיים שבהם נתקלתי. החלטתי לחסוך מרבים את שנות היסורים והסבל.

"עכשיו אתה שואל אותי מדוע איני מרים קול זעקה במחאה על כך שמתנכלים לשחורים בליגות השונות. אתה מדבר על אנשי מנהלה, מנהלים כלליים ומאמנים. האמת היא, ואני אומר לך בכנות, שזה לא איכפת לי כלל וכלל. מאמן או מנהל שחור לא יוסיף ולא יגרע מיכולתי. בבית־הספר היו לי מאמנים לבנים ואיני יכול לבוא אליהם בשום תלונה על קיפוח וכו'. בכלות הכל היו אלה המאמנים הלבנים שבחרו בי מבין המועמדים האחרים, ומי אני שאבעט בכד החלב ?

"יתכן שהוויכוח המתנהל הוא משמעותי, אך בעיני הינו שטותי. הייתי מבין יותר את העניין, ואולי נוטה לאמץ לי כמה מן ההשקפות, אילו קמה חבורת מיליונרים שחורים (ויש כאלו) ומחליטה לקנות קבוצה זו או אחרת. או אז היו פני הדברים שונים. אבל כאשר כל הכסף בא ממקורות לבנים – על מה המהומה ? הרי זה כסף שלהם והם יחליטו מה לעשות בו. ואם הם מעריפים מאמנים ומנהלים לבנים – שיבושם להם.

"מצער לקרוא, לשמוע ולראות שהוויכוח החוזר על עצמו מדי כמה חדשים, מתמקד בנקודה שאינה החשובה מכל. חשובים יותר ההישגים עצמם, וכאן – אין מי שיעצור בעדנו. אתה לא חושב שזה כבוד להיות שחקן־צמרת שחור, שחקן שאי אפשר בלעדיו ?

"אני מאושר להיות כזה ועל כך אני מודה לאל. כל השאר – בטל בששים".

"ליברליזציה" בכדורסל

הכחשות והיתממות, במקרה זה, לא יעזרו. העובדות – חזקות יותר מאלפי מלים. מנתונים שפורסמו באחרונה ביומון האמריקני USA TODAY, אפשר ללמוד שרק 17 שחורים נמצאים ברשימת המועסקים במישרות מינהלה בקבוצות הבייזבול בליגות הבכירות. כמה אנשי מינהלה מועסקים בקבוצות הללו? – 879 ! במספרים יבשים: 0.19 אחוז !

הכדורסל האמריקני נחשב ל"ליברלי" מבין ענפי הספורט, הרבה בזכות 75% השחקנים השחורים המככבים בליגה המקצוענית. מאמנים ראשיים יכולים להתנחם בעובדה ש־17% מאנשיהם שחורים, אבל כל המספרים הללו אינם מחפים על העדרם של שחורים במשרות־משרד.

לכל קבוצת ספורט גדולה כקטנה בארה"ב, יש סגל משרדי. אנשי הסגל עוסקים בשיווק, בשידורים מסחריים, במכירות, ביחסי־ציבור ובשטחים נוספים. אין כמובן קבוצה שאינה מחזיקה סגל רפואי וצבא מזכירות. כל התפקידים הללו מוחזקים בידי לבנים, אפילו בליגת הכדורסל.

מי שמעלה, פעם אחר פעם, את הבעייה מעל דפי העתונות, הוא רון תומאס, עתונאי ב"כרוניקל" של סאן־פראנסיסקו. ב־1980 פירסם רון סידרה בת שלושה מאמרים בנושא אפליית השחורים בספורט – "ומאז, לא רק ששמרנו על הקיים, אלא נסוגונו לאחור", טוען רון כיום, במאמר נוסף שפירסם בחודש שעבר.

המדריך הלבן

לחיזוק דבריו מביא תומאס את הסיפור הבא: "לקחתי לידי את מדריך הכדורסל של קבוצת 'דאלאס מאווריקס'. בעמוד 12 מופיעים תמונותיהם של 26 מאנשי הסגל של הקבוצה. כולם לבנים!

"חשבתי שמא מקרה הוא הדבר. על שולחני היו פזורים מדריכי הכדורסל של כל קבוצות הליגה. עצמתי את עיני ובחרתי, לגמרי במקרה, בשניים מבין הספרונים. היו אלה של פורטלנד ודטרויט. בשני הספרים גם יחד מופיעים שמות ותמונות של 71 מאנשי הסגל – החל בנשיא וכלה באחרון העובדים המנהליים – רק שניים מהם שחורים!"

קולו של רון תומאס אינו קול קורא במדבר. יש לו הדים ורבים מתייחסים לבעייה, אלא שמעט מאוד עושים משהו כדי לפתרה. יש גם שחורים המאשימים את השחורים ב"חוסר איכפתיות" (ראה מסגרת נפרדת) ומה הפלא בדבר שהלבנים חוגגים על חשבון הספורט השחור ?

הישועה, אם אפשר להתבטא כך, באה ללבנים דווקא מבוסטון. שם, ב"מבצר הלבן" של הליגה בכדורסל, יש ל"סלטיקס" מאמן שחור, קיי.סי. ג'ונס המפורסם. קיי.סי. אמר בראיון לטלוויזיה כי שחקני־עבר מעולים מסוגם של ווילט צ'מברליין, ביל ראסל, אוסקאר רוברטסון ועוד רבים אחרים, יכלו לתרום הרבה לפיתוח הדרג המנהלי בכדורסל, "אך הם העדיפו אולי עיסוקים אחרים". כן חיווה דעתו ששחקנים על סף פרישה כיום, כמו ד"ר ג'יי (פרש) וקארים עבדול־ג'אבר, יתקבלו בוודאי בברכה אצל מועדונים רבים, "אך חוששני שהם יתפנו לעסקים הרבה יותר מכניסים מאשר מאמני או מנהלי קבוצות", אמר קיי.סי.

גם העתונות חסומה

ברור שהבעייה אינה מה יעשו ד"ר ג'יי וקארים עם פרישתם. "הלוואי על כל השחורים", כפי שאנחנו אומרים. הבעייה האמיתית היתה ונותרה בדרג הנמוך יותר, הדרג ההתחלתי שבו מטפס המועסק בקבוצת ספורט.

כאן, אומרים השחורים הקנאיים, אין כל סיבה ששחורים לא יתקבלו. לא יתכן, הם אומרים, שמבין מאות אלפי הסטודנטים בקולג'ים השחורים, לא יימצאו אותם עשרות, ואפילו מאות, המוכשרים לתפקידי ניהול. ואם נחשוב על זה קצת ברצינות – זה באמת לא אפשרי ולא הגיוני, אלא אם כן צודק אל קאמפאניס, ואני רחוק מאוד מהסכמה עימו בנושא זה.

תנועות מהסכניות כמו "חכה השחור" בזמנו, "המוסלמים השחורים" לאחר מכן ועוד ארגונים מארגונים שונים שנועדו לשמור על זכויותיהם של השחורים – כשלו ונכשלים בנסיונותיהם לשנות את פני המפה האמריקנית הצבועה בלבן.

"ומה לעשות", אומר רון תומאס, "שגם במקצוע שבו אני עוסק – העתונות – פני הדברים אינם טובים יותר".

כשנתקבל תומאס לעבודה בעתונו (ב־1973) היו בארה"ב כולה לא יותר מ־15 עתונאי־ספורט שחורים. כיום עובדים במערכות השונות למעלה מ־100. הישג ? בוודאי לא משהו שיש להתגאות בו. אין בין העתונאים אפילו בעל־טור שחור אחד במשרה מלאה, יש רק עורך מדור ספורט אחד (בעיירה קטנה, ניו־ברן שבצפון קארוליינה) ובעתוני הערים הגדולות, המחזיקים מערכת שבה בין 20 ל־50 עתונאים – בקושי תמצאו שחור אחד או שניים.

בדיחה נוסח לוס־אנג'לס

בפורטלנד, מדינת אורגון, הוחתם רק בימים אלה עתונאי הספורט השחור הראשון. בכל מדינת וואשינגטון אי אפשר למצוא ברשימת מקבלי המשכורות יותר מעתונאי שחור אחד.

הבדיחה הגדולה היא לוס־אנג'לס. בארבעת עתוניה הגדולים של עיר־ענק זו, שתפוצתם הכוללת עולה על 1.6 מיליון – יש רק עתונאי שחור אחד: כריס בארקר מ"לוס־אנג'לס טיימס"".

ובהשוואה ללוס־אנג'לס – "משופע" איזור המפרץ של סאן־פראנסיסקו בחמישה עתונאי ספורט! הישג גדול!

רון תומאס, השייך אף הוא ל"גטו השחור" בסאן־פראנסיסקו, מסיים מאמרו בצורה סארקאסטית. "בעלי עתונים יופתעו לדעת ששחורים יודעים לחשוב, ללמוד, להפנות שאלות הגיוניות למרואיינים, לשמש בתפקידי עריכה ושיכתוב (גם בנושאים שאינם עוסקים בשחורים) והם יודעים גם לתקן שגיאות כתיב".

ואיך יכול רון תומאס לשכוח את אל קאמפאניס: "כן, אל, אנחנו יודעים גם לשחות ואחרים מאתנו אף אוכלים בסכין ובמזלג"... ■

תחזיטוטו

שישו שכטמן

אוסטרליה — איזה כיף!

השבוע מתחילה עונת הקיץ ובטופס הטוטו מופיעים משחקי הליגות האוסטרליות. חלק מהמשתתפים בורחים כשנתקלים בשמות של קבוצות לא־מוכרות. אנחנו דווקא די אוהבים את הטוטו בקיץ, בו בנוסף לאוסטרליה, יופיעו גם משחקי האינטרטוטו, הליגות האנגליות והגרלת ה"טוטו־ארטו".

אסור לזלזל בכדורגל האוסטרלי. זאת למרה נבחרת ישראל בקדם־גביע העולם. בטוטו, כעבר, היו בקיץ פרסים יפים מאוד, עקב מיעוט מנחשים. נביא לכם כאן, נוסף לטבלות מעורכנות, גם מידע על תוצאות בשנים שעברו, ועל תוצאות שיושגו בגביע האוסטרלי.

המשחקים בטוטו הם מויקטוריה, ליגה ראשונה ושניה (יש שם גם לאומית), והליגות הראשונות ממערב אוסטרליה ודרומה. באחרונות כדאי לשים לב לתוצאה משנים קודמות, מאחר שאין מהן עליות. כדאי גם לשים לב שהשבוע יורד מחיר הטור מ־50 ל־45 אגורות. אז שיהיה לכם קיץ נעים, ו... רווחי!

תחזית למחזור 40

1. אלביון – דנדונג־ציפון. ששה המשחקים הראשונים בטופס הם מהליגה הראשונה של ויקטוריה. אלביון ניצלה מירידה בסוף העונה שעברה וב־3 השבועות האחרונים השיגה 2 נצחונות חוץ. x,1.

2. אסנדון סיטי – דונקסטר. הביתיים עלו השנה מהליגה השניה וממוקמים במרכז. האורחים השיגו נקודה בודדת ב־3 שבועות וייאבקו על העונה בתחתית. 1.

3. נונאורינג – אלטונה גייט. אשתקד ניצחו הביתיים 3–0. האורים זכו ב־3 נקודות בשלושה המחזורים האחרונים – נצחון, תיקו והפסד. זה גם הניחוש לשבת: 1, x, 2.

4. ריצ'מונד – טקסיסיטי. 2 הקבוצות ממוקמות זו ליד זו בטבלה. אשתקד נפרדו ב־1–1. מוצע משולש. מי שרוצה x סולו, זה משחק די מתאים לכך.

5. רינגווד סיטי – מלבורן. האורחים ירדו השנה מהליגה הלאומית של ויקטוריה ואת שערם השלישי בלבד השיגו בשבת שעברה. זה היה גם נצחונם הראשון העונה. אולי עכשיו יחלו לשחק. 2,1.

6. מלבורן דרום – בולין. גם זה שייך לליגת ויקטוריה. האורחים תפסו מקום שני אחרי 3 נצחונות רצופים. רק השנה עלו מהליגה השניה. הם בדרך, כנראה, ללאומית. 2.

7. אתונה – סטירליג. המשחק הזה שייך למערב אוסטרליה ומפגיש את שתי המוליכות בטבלה שם. גם אשתקד הן סיימו בצמרת (3,2) עד כה ניצחו שתיהן בכל משחקי הבית שלהן. אשתקד נצחון חוץ 3–1 לסטירליג. השבת משולש.

8. בייזווטר – באלגה. בשנתיים האחרונות הן נפרדו בתיקו. הביתיים מצויים בקו עליה וניצחו בשבועיים האחרונים, בבית ובחוץ. נראה כמו 1.

9. אינגלווד – אזורי. די קל לניחוש: האורחת, מהקבוצות הטובות בליגה. המארחת – סוגרת הטבלה, עדיין ללא נצחון בית. 1 סולו.

10. קינגסווי – קוקבורן. עימות בין שתי העולות החדשות. הביתיים כבר היו בליגה הראשונה לפני שנתיים. האורחים ספגו ב־2 המחזורים האחרונים עשרה שערים בשני הפסדים גבוהים. x,1.

11. קרואטיה – קמבלטאון. משחק בליגה של דרום אוסטרליה. שתי הקבוצות קרובות בטבלה. בשלושה השבועות האחרונים השיגו נקודות רבות (קרואטיה 6, קמבלטאון 5). לפחות שהאורחת היא האלופה x,1 יספיק.

12. פולניה – פרחדילס. אשתקד ניצחו הפולנים 4–1. לפני שנתיים 0–0. שתיהן מצויות בקו עליה. ב־3 השבועות האחרונים השיגו האורחים 2 נצחונות חוץ גבוהים והביתיים – 2 רצופים. משולש.

13. סאליסבורי – טורנס. האורחים ניתלו מירידה בשנה שעברה וגם השנה הם בתחתית. נצחונם היחיד, סכני, במשחק שבו הפסידו למעשה. 1 סולו.

14. וודביל – קמברלנד. האורחים חזרו לליגה הראשונה אחרי שנות של שנה בליגה השניה. ב־3 השבועות האחרונים השיגו נקודה אחת וגם עד יו 1–5. x,1 יספיקו.

מערב אוסטרליה
(לאחר המחזור ...)

1. סטרלינג
2. אתונה
3. פרימנטאל
4. קינגסווי
5. אזורי
6. ספירווד
7. גוסנלס
8. בייזווטר
9. קוקבורן
10. אוסבורן פארק
11. באלגה
12. אינגלווד

דרום אוסטרליה
(לאחר המחזור ...)

1. וודביל
2. חלאס
3. סאליסבורי
4. פולניה
5. קרואטיה
6. קמבלטאון
7. פרחדילס
8. [illegible]
9. [illegible]
10. [illegible]

הצעות השבוע

סולידי

	1	x	2
1		X	
2	X		
3	X		X
4			X
5	X		
6		X	
7	X		
8	X		X
9	X		X
10	X		
11		X	
12		X	X
13	X		
14		X	

שלשות / כפולים 4 טורים 16

הפתעות

	1	x	2
1			X
2	X		X
3			X
4	X		X
5		X	
6	X		X
7			X
8		X	
9	X	X	
10		X	X
11		X	
12			X
13	X	X	
14			X

שלשות / כפולים 6 טורים 64

הגיוני

	1	x	2
1	X		X
2	X		
3		X	X
4			X
5	X	X	
6			X
7	X	X	
8	X		X
9	X	X	
10	X		
11		X	
12	X		X
13		X	
14	X		X

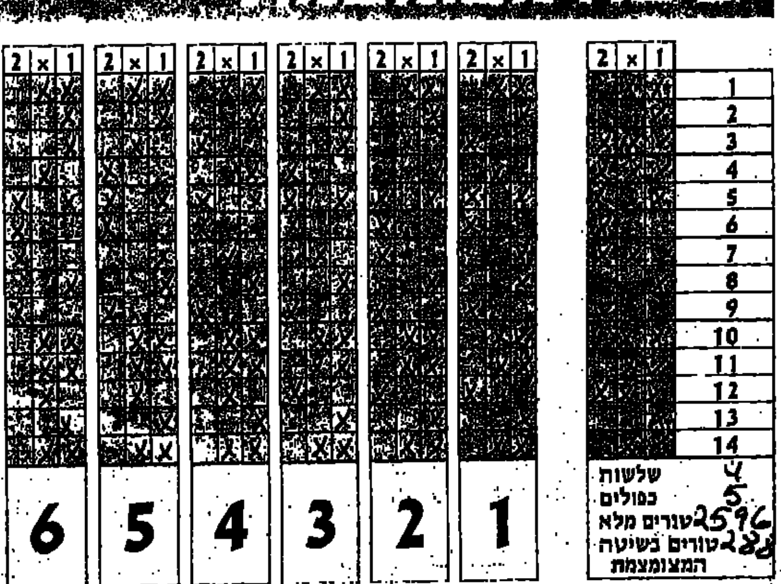
שלשות / כפולים 8 טורים 256

לעשירים

	1	x	2
1	X		
2	X	X	
3	X	X	X
4			X
5	X	X	
6			X
7	X	X	X
8	X		
9	X	X	X
10	X		
11	X	X	
12	X	X	
13	X		
14	X		

שלשות 3 כפולים 4 טורים 432

שיטה מצומצמת

	1	x	2
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			

שלשות 4
כפולים 5
טורים מלא 2596
טורים בשיטה המצומצמת [illegible]

1 2 3 4 5 6 7 8 9

דארן דיי מבוסטון (למעלה) רוני ג'ונסון מדטרויט (משמאל), בזינוק על כדור אבוד במשחק ה־7. אחרי הצטרף אליהם אדריאן דנטלי (שריחף מימין), נפגע והורד על אלונקה עם זעזוע מוח. בוסטון ניצחה 114-117 ועלתה לגמר הפליי־אוף (צילום א.פ.).

הכדורסל של העולם הבא

בועז ביסמוט

פעמיים השבוע (הערב בפעם הי2), שלוש בשבוע הבא (א', ג', ה') ואם יהיה צורך עוד פעמיים, יירחקו הצידה כמעט כל בעיות השעה: קליעותיו של קארים ייגמדו את החקירה המתמשכת בפרשת איראן – קונטראס. מבצעיו של לארי בירד יעניינו יותר מעריקת מס. 2 בצבא קובה. חטיפות הכדור של מג'יק ירתקו יותר ממעשי פשע מקומיים והציפיות לעוד משחק בסידרת העימותים בין הלייקרס לסלטיקס, יעסיקו יותר ציבור רחב ברחוב האמריקני, מאשר פגישה אפשרית או לא, של רייגן וגורבצ'וב.

כשמעמיקים לחשוב במה שיתרחש בשלב השיא בפליי־אוף, כאשר ירובר בג'אבאר, מקהייל, בירד, מג'יק – בשר ודם כמוני וכמוך, לא יותר – זה מדהים. אבל במחשבה שניה, גם סוסיתא ואולדסמוביל שייכות למשפחה אחת, משפחת המכוניות...

צ'יק הרן, כרוז הלייקרס, הבין מהר מאוד שאמני הי'נ.ב.א. הם לקהל יותר משאר האנשים. לכן, כשקולו מפריע למקהלות האוהדים ב"פורום", הוא יודע בדיוק בעד מה הוא מקבל משכורת נאה ומה שבעלי הלייקרס מצפים ממנו: "אלוהים ונביאיו לא יוכלו הערב לבלום את מג'יק ג'ונסון וקארים", הוא נוהג לזעוק למיקרופון, ביטוי שכבר הפך להיט. אתם אולי סבורים שהגזים, אבל ב־ל.א. לא חושבים כך. אם היה אומר משהו פחות גראנדיוזי, היו מעדיפים שישתוק. שם מאמינים באמונה שלמה, שלאלוהים ולנביאיו אין טעם ללבוש טרנינג – כי לא יהיה להם מקום בחמישייה של הלייקרס. התחרות קשה מדי.

ל.א. ובוסטון – עימות הנפילים

העימות הנוכחי בין לוס־אנג'לס לבוסטון, הוא תמצית הליגה. מדי ערב, לפחות ארבע פעמים ולכל היותר שבע, ניתן בזה ביטוי לכל מה שיש לי'נ.ב.א. להציע בדו־קרב בין הקבוצות הטובות של העשור: רצון־שיא לנצח, מיפגן־שיא של כדורסל, מיבצעים אישיים מרהיבי עין, שממציא המשחק, ג'יימס נייסמית, לא חשב שאי פעם יוכלו ליישם אותם, ואם היה יודע – היה ממציא את הכדורסל עוד לפני 1891.

יש כאן תמיד קהל מרותק וקנאי, שחקנים גדולים, מאמנים שחיים את המשחק, בקיצור – זה תמיד ערב של 100 אחוז כדורסל. בשבע המהדורות האחרונות של הנ.ב.א. זכו בוסטון ולוס אנג'לס שלוש פעמים כל אחת בתואר, משום שבין כל ה"סופרמנים" שבליגה, שלהן נמצאים בדרגה אחת מעל כולם. ואם נוסיף לכך את השנאה המוצהרת בין שתי הקבוצות – הרי שהמתכון מושלם.

אינדיווידואליזם – כיוון שבי'נ.ב.א. אסור לשמור איזורית. לנוחיות הקהל. האמריקנים אוהבים מבצעים אישיים. השמירה האישית היא הצורה הטובה ביותר ליצור עימות ישיר בין השחקנים. הגאון שבין השניים הוא המנצח. הקהל אוהב את זה. מרגיש שמקבל פיצוי הולם לכל סנט מושקע. בדרבי התל־אביבי רכשת כרטיס לדו־קרב אחד – מכבי מול הפועל. בעימות בין הלייקרס לסלטיקס רכשת בעצם כרטיס אחד לחמישה עימותים בערב אחד: פאריש מול ג'אבאר, וורת'י מול מקהייל וכו'.

משחק קבוצתי – כיוון שיש צורך במאמן כדי להיות המהנדס של אותה חבורה על־אנושית. בתוך 24 שניות יש לזרוק לסל. אין זמן להתמזמז. חמישה אינדיווידואליסטים הופכים לפתע לקבוצה אחת: השחקן הפנוי ביותר יקלע, למרות הפיתוי שבזריקת שלוש הנקודות, שנעשית כאן מ־7.53 מטר – ביותר ממטר רחוק יותר מאשר בישראל ובאירופה.

[illegible] התפנו לעימות בין הלייקרס לסלטיקס, [illegible] "אלופת העולם בכדורסל" ■ ההצגה הגדולה של [illegible]

המאמן צריך להיות גם פסיכולוג. הגדולה שלו נמדדת ביחסיו עם השחקנים, שכל אחד מהם הוא מלך בפני עצמו. עליו להיות מודע לעובדה שיש לו שני סוגי שחקנים בקבוצה: הקונפורמיסטים והנון־קונפורמיסטים. לשניהם הוא זקוק, ולכל אחד מהם יתרון, כדרכו שלו. הקונפורמיסט הוא בעצם אותו שחקן, שמתרגם את דברי המאמן משפת ההוראות לשפת הביצוע. כאלו הם ג'אבאר מה"לייקרס" או קווין מקהייל מבוסטון. פעולותיהם צפויות, אך אין זה אומר שאינן חשובות, להיפך: קבוצותיהם זקוקות לאותם כדורים חוזרים צפויים, או נקודות בטוחות. הם מהווים חלק מהחישוב של לפני המשחק. בחישוב זה, מובטח מאבק מאוזן בזכות הצפויים וכדי לנצח – נכנסת לתמונה הקאטגוריה השניה, של הנון־קונפורמיסטים. אותם ששומעים את מה שיש למאמן לומר בפסק הזמן, אבל הם שומעים אותו כמו שאני שומע סינית... בראש שלהם צצות מיד מחשבות אחרות. אלוהים נתן להם מתנה – להיות גאון כדורסל – והם, בתורם, יתנו למאמן, לקהל, לשאר השחקנים, לעצמם, מתנה אחרת: ניצחון. הם יודעים שביכולתם להביאו כמו ידיהם.

הניצחון הקבוצתי: למרות שזה גם עימות אישי מאוד, יש חשיבות לתלכיד. גם המאמנים יודעים היטב כי ג'אבארים ובירדים אינם צומחים על העצים – פאט ריילי'ס (ע"ש מאמן הלייקרס) – כן.

מג'יק רוצה – המאמן הולך

מג'יק ג'ונסון, רכז הלייקרס ומאמנו ב־1981 של ווסטהאר, התעמתו ביניהם באורח קיצוני. תקרית מפורסמת. עונת הליגה רק החלה אז ומג'יק לא כל כך צידד בקונספציה של מאמנו שדגל בהתקפה מעל לכל. ערב אחד, לאחר משחק, פלט לעיתונאים אימרת שפר שעבורה הם ממתינים בכיליון עיניים: "אינני רוצה להישאר כאן יותר". למחרת, נצטווה ווסטהאר להופיע במשרד הבוס של ה"לייקרס" ונתבקש לשבור את השיא העולמי ב... אריזת מזוודות.

כמה חודשים לפני התקרית הציע הבוס למג'יק את החוזה הכי משוגע ב־נ.ב.א, באותה תקופה, ומג'יק הבטיח להעניק ללייקרס את שירותיו הטובים תמורת 25 מיליון דולר ל־25 שנה (!). מאז שנה מעט החוזה, לזכות חשבון הבנק המנופח של מג'יק ג'ונסון מקבל 2.5 מיליון דולר בעונה, כחסן העונות הראשונות מאז חתימת החוזה. בזמנו, הפרה הקדושה של ה"לייקרס", קארים עבדול ג'אבאר לא אהב את החוזה המנופח הזה. לעיתונאים אמר: "אני לא מבין – בשביל כזה סכום גדול הבוס לא יכול לקבל ערובה ממג'יק שהוא יביא לו ניצחונות. הוא בסך הכל ביקש ממנו לשעשע את הקהל". אל תחשבו שקארים שיחק אותה תקופה בהתנדבות. עונה אחת שווה אצלו 2 מיליון דולר. ב־1981, כשג'אבאר היה רתוק למיטתו (מצוקה קשה), רווש במשחק השישי בגמר הפליי־אוף, הגיב מג'יק הכי הכל יכול, על הראיון הנ"ל של ג'אבאר בתצוגה בלתי נשכחת: 42 נקודות, 15 כדורים חוזרים ו־7 אסיסטים.

משום כך כבר אמר עיתונאי צרפתי שנון אחד, כי הכדורסל שמוצג כיום ב־נ.ב.א. איננו עוד "כדורסל מעולם אחר – אלא כדורסל מהעולם הבא..." ■

השער מקליפורניה

ג'יימס וורת'י, אחד הנכסים היקרים ביותר של הלייקרס ■ כשבא ללוס אנג'לס אמרו כי הגיע "יורשו של הדוקטור". עכשיו אומרים שם שהוא סופרסטאר ענק, כוכב בין כוכבים ■ ב"פורום" חייבים לו לא מעט את ההצלחה הנוכחית, את העלייה לגמר הפליי־אוף, שהחל השבוע ■ שווה כל סנט שהשקיעו בו

אריק הניג

רבים וטובים בלוס־אנג'לס רואים בלייקרס מועמדים בטוחים לזכייה בתואר "אלופת העולם בכדורסל" לשנת 1987. הסיבה? – בין היתר, משחקו המצויין של ג'יימס אייג'ר וורת'י (בן 26, 2.05 מטר), סופרסטאר ענק שסבל שנים אחדות מהצל שהטילו עליו קארים ומאג'יק. אך וורת'י לא בוכה. עיניו אינן גדולות וכדי לשחק בלייקרס הוא מוכן לוותר על כבודו האישי. חוץ מזה, מי שבאמת מבין עניין, יודע כי גם ליד השניים הללו הוא עדיין אחד מטובי השחקנים ב־NBA ומשחקי הפליי־אוף האחרונים רק חיזקו את הדיעה הזו עוד יותר.

כיום, כשמאזנו עומד על 20 נקודות ו־7 ריבאונדים בממוצע למשחק, נדמה כאילו הוא "צץ משום מקום". אך מי שמכיר את הכדורסל בארה"ב יודע כי הפורוורד המהיר בעולם, נולד ככוכב במרינה של כוכבים – צפון קרוליינה. כבר בבית־הספר היסודי, באשברוק, הצטיין וורת'י והגיע ל־20 נקודות ול־12 ריבאונדים למשחק אשר משכו למקום מומחים רבים. אוניברסיטת צפון קרוליינה היתה המתאימה לו ביותר. וורת'י שם פעמיו לצ'אפל־היל, כדי לפגוש במאמן דין סמית, שכבר הוציא מתחת ידיו כוכבים לא מעטים (מקאדו, דייויס מייקל ג'ורדן). צפון קרוליינה גאה מאוד באיש שהיה למספר 1 בדראפט הראשון שיצא ממנה ולאיש שהוביל אותה ב־1982 לתואר החשוב של אלופת הקולג'ים (NCAA). לעולם יזכרו שם את משחק הגמר בו גברה הקבוצה על יריבתה הקלאסית מג'ורג'טאון 63–62 כשוורת'י קלע 28 נקודות ונבחר ל־MVP. באותו משחק התעמתו אז שני טירונים שהביטו עליו בהערצה – פט יואינג ומייקל ג'ורדן.

הגמר השחור

ההמשך היה טבעי, למרות העיתוי הלא כל־כך נוח. כשהגיע ללוס־אנג'לס, מיד לאחר זכייתה באליפות, כיבדוהו כותרות העיתונים במלים: "היורש של ד"ר ג'יי הגיע העירה". בסוף העונה הראשונה שלו שם, נפגע קשה בבירכו וחסך מעצמו השתתפות בגמר השחור של אותה עונה (הפסד 0–4 מול פילדלפיה).

בעונה השניה הציג משחק מצויין. במאבקי הפליי־אוף של אותה שנה (1984) קלע 18 נקודות למשחק (60% הצלחה). אך שניה אחת, בגמר של אותה שנה, כמעט שחיסלה לו את כל הקריירה. כמשחק הראשון בגארדן מול בוסטון (27 במאי '84) ניצחו הלייקרס 115–109. 13 שניות מסיום המשחק השני, הם הוליכו בשתי נקודות. נצחון באותו משחק היה מעלה אותם ל־2–0, לפני שני משחקי הבית בפורום ופירוש הדבר היה: אליפות (כמעט בטוחה). וורת'י קלט כדור חוזר, ירד לקרקע, שמר על הכדור מכל משמר. הירוקים לחצו, כפי שרק הם יודעים ללחוץ. וורת'י הרים ראש וראה את ביירון סקוט חופשי ליד הקו. הוא ידע, כפי שכל אמריקה יודעת, שאם העברת הכדור הפשוטה לסקוט מצליחה – יש אליפות. וורת'י חמק משומרו והעביר את הכדור לסקוט... אך גם ג'ראלד הנדרסון הזריז מבוסטון ידע, כי לאחר 100 משחקים מפרכים זה הצ'אנס האחרון. הוא חטף את הכדור, כשהיה בדרכו לסקוט, פרץ לסל והישווה. בהארכה ניצחה בוסטון 124-121 והישוותה ל־1–1. הסוף ידוע: בוסטון זכתה בסידרה ב־4–3....

זה היה המבחן הגדול של וורת'י ושל הלייקרס. בכל מקום אחר בעולם, אחרי אירוע כזה הוא היה "הולך פייפן". הקולות שעלו ב־1982 נוכח העדפתו על פני דומיניק ווילקינס וטרי קמינגס, גברו. לבסוף עמדו כולם במבחן – כמו שרק באמריקה יודעים זאת. הלייקרס, כידוע, קורצו מחומר מיוחד ולכן לא התרגשו מהביקורת. ב"פורום" חיפשו שחקן מיוחד – שיהיה בעת ובעונה אחת גם כוכב וכינור שלישי למאג'יק וקארים וגם איש צוות מעולה. קמינגס ווילקינס לא היו עומדים בכך. וורת'י הצליח – והיום כולם כבר מחייכים.

המשכר שעבר היה כפול. מכוכב ענק באוניברסיטה, היה לשחקן כפסל. מעיר קטנה, עבר הישר ללוס־אנג'לס. וורת'י שתק ועבד. לעיתים גם טעם מזוהרה של עיר הכוכבים, אך ידע לשמור על פרופורציות.

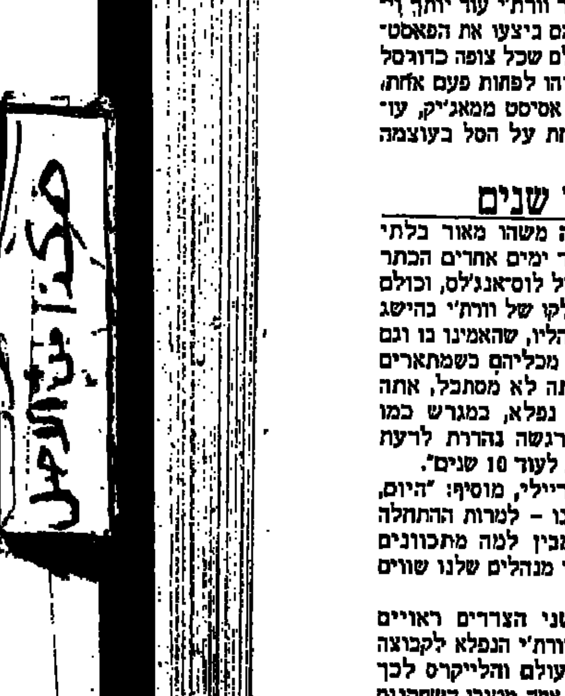
על מה חשב באותם ימים של תיסכול?

– "הייתי מרוכז כולי בהצלחת הקבוצה ובהשתלבותי בה. ידעתי שהגעתי לקבוצה של מנצחים והסוף יהיה טוב. כל מה שרציתי היה שהאנשים בקבוצה יהיו שבעי רצון והם לא הטילו ספק, לרגע, ביכולתי. אך לא רק הם היו נפלאים. גם העיתונאים והאוהדים".

איש לא פצה פה, גם כשקרה הפנצ'ר הזה בגארדן ב־1984. איש לא שכח, כי ללא יכולתו הנפלאה של וורת'י במשך כל העונה, אולי לא היו מגיעים כלל לסידרת הגמר הזו מול בוסטון. לארי בירד זוכר כמה צרות עשה להם אז השחקן הגבוה ובעל המהירות המדהימה. סדריק מאקסוול, שבאותה תקופה היה בבוסטון ונצטווה לשמור על וורת'י, מקטר עד היום: "איך אפשר לשמור על שחקן מהיר, גבוה, בעל יד זהב, שמוסר, קולע, פורץ וכמובן עולה לאי־וויר ושוכח לרדת?!".

על הפציעה הקשה באותה עונה, התגבר וורת'י "כמו גדול" והוכיח שהוא קורץ מחומר מיוחד. בפליי־אוף ב־1985 הגיע שוב לממוצע של 21.5 נקודות ו־6 ריבאונדים וזכה באליפות הראשונה שלו ב־NBA.

השנה השתפר וורת'י עוד יותר. ביחד עם מאג'יק, הם ביצעו את הפאסט־ברייק הטוב בעולם שכל צופה כדורסל חולם לראות כמוהו לפחות פעם אחת. וורת'י מקבל אז אסיסט ממאג'יק, עו־לה לשמיים ונוחת על הסל בעוצמה אדירה.

נכס לעשר שנים

אם לא יקרה משהו מאוד בלתי צפוי, יחזור בעוד ימים אחרים הכתר הנכסף לפורום של לוס־אנג'לס, וכולם יידעו אז, מהו חלקו של וורת'י בהישג הזה – לרבות מנהליו, שהאמינו בו וגם היום הם יוצאים מכליהם כשמתארים אותו: "לאן שאתה לא מסתכל, אתה רואה כמה הוא נפלא, במגרש כמו מחוצה לו. זו הרגשה נהדרת לדעת שיש לך נכס כזה לעוד 10 שנים".

מאמנו, פט ריילי, מוסיף: "היום, כשאני נהנה ממנו – למרות ההתחלה הקשה – אני מבין למה מתכוונים כאשר אומרים כי מנהלים שלנו שווים זהב".

אין ספק: שני הצדדים ראויים האחד לחברו – וורת'י הנפלא לקבוצה הטובה ביותר בעולם והלייקרס לכך שלרשותם עומד אחד מטובי השחקנים בעולם.

יש שכר לכל אלו שהאמינו, גם בימים הקשים, כי ג'יימס IS WORTHY! ■

טייסון לא היה שם

שתי ערביות צעירות, מיפו ונצרת, הן המתאגרפות היחידות כיום בישראל ■ חידוש מיוחד במינו ■ לפני ימים אחדים הופגשו בזירה אחת, החליפו מהלומות למרות הפער הגדול ביניהן במשקל (ובגיל) ■ "לא להרוג, בבקשה", היתה ההוראה. השופט קבע נצחון בנקודות. הקהל (נשים רבות היו שם), דווקא נהנה

מיקי טימן

האחת באה מיפו ורעותה־יריבתה מנצרת – שתי המתאגרפות היחידות כיום בישראל. תופעה חדשה בספורט המקומי: נשים שעוסקות בספורט המתקרא עדיין "האציל".

ההזדמנות לראותן בפעולה ניתנה לנו לפני כמה ימים, במרכז הקהילתי בשכונת שפירא בת"א, לרגל פתיחת מרכז האיגרוף העירוני. בטקס שנערך בחסות סגן ראש העיר נתן וולך ויו"ר ועדת האיגרוף ומועדוני "כפפות הזהב" שמשון עם־שלם, השתתפו אורחים מעכו, נצרת, רעננה, ירושלים, קרית שמונה ולוד ובראשם אלוף ישראל, יהודה בן־חיים. אך את ההצגה גנבו השתיים: סבריה טורק ערביה מיפו וג'מילה עקאווי מוחמד מנצרת. סבריה, 18 וחצי, במשקל כבד. ג'מילה, 25, זבוב. בכל זאת הציבו את שתיהן בזירה, זו מול זו.

שתיהן עקשניות. מעוררות תשומת לב גם משום ש"חדרו" לתחום גברי מובהק, שבו נשים שישבו בקהל, צועקות וקופצות לזירה, עם "מבט של רצח בעיניים", נראו מוזרות מאד. עכשיו הן גם הולמות בעוצמה.

שתיהן מוסלמיות. סבריה, הצעירה, היא דווקא המנוסה שביניהן. מתאמנת באיגרוף מגיל 12, חרף התנגדות הוריה. כיום הם המעריצים הגדולים שלה. מלווים אותה לכל תחרות. מתאמנת בבית צ'רנר וב"כפפות הזהב" ברמת אביב. עם־שלם הוא מאמנה האישי. עוסקת גם בפיתוח־גוף (בודי־בילדינג), "עושה שרירים", היאבקות, טניס. בעבר שיחקה גם כדורגל בקבוצת הנשים "מיל"ן". ג'מילה מתאמנת בנצרת, אצל ראלח מחמור, משחקת גם טניס.

סבריה מוקפת כבר מעריצות צעירות, הנושאות לכל מקום את תיק הציוד האישי שלה. הן שייכות לקבוצה שמתעתדת לפתוח באימוני איגרוף, יוזמתה של נציגת נעמ"ת בשכונה, מימי אשכנזי. "שלא יחשבו שנעמ"ת זה אוסף של יענטס", היא אומרת.

לפני תחילת קרב הראווה, נבדקו שתי המתאגרפות בידי ד"ר יששכר יעקובי. אחר כך נשקלו. סבריה עלתה על המישקל וצחקה: "יש לי תיאבון בריא". המאזניים מראים 75 ק"ג. ג'מילה כ־50 ק"ג. לפני שהחלו מחליפות מהלומות, התפתח ויכוח קצר האם מותר להעלות לזירה שתי יריבות במשקלים שונים כל־כך. אך שתיהן התעקשו להופיע. "אין מה לעשות. אין עדיין מתאגרפות נוספות. אני מתכוונת לעלות במישקל", אמרה ג'מילה.

– איך הגעת לספורט הזה דווקא?

ג'מילה: "הכל החל לפני שנה וחצי, כשעבדתי בעיתון ספורט בנצרת. פגשתי את ראלח מחמור, שעודד אותי להיכנס לאיגרוף. ההורים לא רצו לשמוע. אחרי שראו את הקרב שהתקיים בנצרת לפני כמה חודשים, השתכנעו – והיום אני עושה מה שרוצה".

– לא מפחדת לקבל מכות?

"לא מפחדת. חוץ מזה – מה לעשות, בחרתי באיגרוף. זה הגורל שלי".

סבריה, שהתמודדה עם אלוף הנוער שמואל רפאלוב, בעיר הנוער '86 וסיימה בתיקו, קיבלה הוראה מפורשת "לא להרוג", ו"בלי דם, בבקשה, כי זה רק קרב ראווה".

השופט ניסים אסא, אלוף ישראל לשעבר וכיום מאמן איגרוף ברימונה, ניהל את ההתמודדות ועד מהרה, למרות פער הגילים והמשקל התפתח בזירה קרב אמיתי. בחוץ שרר חום של 35 מעלות והאולם להט. טורק הפגינה בטחון עצמי, התרכזה בהגנה, רקדה סביב, ניסתה לעייף את יריבתה, שביקשה להלום מקרוב. הקהל נכנס לאכסטזה ושאג: "סבריה, תהרגי אותה!" טורק הטיחה מהלומות קצרות לראש. בסיבוב השני ספגה עקאווי מהלומת־שמאל ברכתה, ומעדה עד לחבלים. השופט מנה עד 6, כשהתאוששה חזרה להמשיך בקרב בעיניים מזוגגות.

הוריה של סבריה ישבו בשורה הראשונה, מרותקים, התמוגגו מנחת, זעקו בתורכית. בהפסקה היה עוזר המאמן מנצרת טרוד בניפנופי מגבת מעל פניה הלוהטים של ג'מילה. הכרוז קרא לקהל: "תנו עידוד רב יותר לבנות" ואחר כך צריכים היו לגרש את הנערים מתוך הזירה, באמצעות מקל.

לתשואות הצופים הנלהבים, שלחה סבריה סידרה חדשה של מהלומות שמאל קצרות לראשה של יריבתה, עד שזו כשלה. כמעט נוק־אאוט. הקרב תם. השופט הרים את ידה של סבריה וקבע: נצחון בנקודות.

הסיכום: קרב קל, בלי דם. מייק טייסון לא היה שם...